

SIGRID BACKMAN

HÄLLEBERGET
OCH
KAVALJEREN

BORGÅ
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

SIGRID BACKMAN

HÄLLEBERGET

OCH

HÄLLEBERGET

OCH

KAVALJEREN

WILMA

WILMA-SCHULTZ FÖRLAG

SIGRID BACKMAN

HÄLLEBERGET

OCH

KAVALJEREN

BORGÅ

HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

SIGRID BACKMAN

HÄLLEBERGET

och

KAVALLJÄREN

BORGÅ

BORGÅ BOKTRYCKERI, BORGÅ 1914

Strax utanför staden i ett litet nytt hus bor Britt. Britt är en ensam ung kvinna, som byggt sig ett eget hus. Jorden, på hvilken huset står, har hon köpt för det arf de bortgångna föräldrarna efterlämnat. Den är hennes egen. Hon får gräfva i den så djupt hon behagar. Hon får plantera de buskar och blommor hon önskar. Endast Guds vindar och solens strålar behöfver hon passa på.

Britt arbetar på färgfabriken i staden. Dit styr hon hvar morgon halft motvilligt kosan, och om kvällen vandrar hon hem med glad och befriad min. Men det gäller ännu att skaffa pengar till källarn, uthuset och en liten bastu. Och Britt kalkylerar segt och ihärdigt, alldeles som mormödrarna spunno

ihop sin ungdoms korndräll. Ännu finns ju skuld på själfva huset, men den minskas månad efter månad. Allt mer och mer egna bli väggarnas runda, hvitmålade stockar, takets röda tegelplattor, trappans hvita spjäl-galler och likaså det gröna staketet, som omsluter byggnaden. Egna, skuldfria äro redan de båda i trä skulpterade kattorna, som sitta högt uppe på hvar sin grindstolpe. Stora, rödgula sitta de där med gnistrande ögon af finslipad stenkol.

I Britts hus bor också Charlotte, en sträng och mager äldre kvinna, som hjälper till att hålla huset rent och varmt, vattnar blom-morna, gör maten färdig och har omsorg om Britt.

— **K**otletten kallnar!

För tredje gången öppnar Charlotte dörren till stora rummet där Britt arbetar. — Kotletten kallnar, goda fröken!

Men hvem bryr sig nu om Charlottes kotletter. Icke Britt. Hon ser ju redan en skymt af lif på duken, från hvilken hon just tar penseln. — Nu har jag det, nu har jag det! Britt lägger penslarna ifrån sig och dansar ut i rummet.

— Kaffet kallnar, alltsammans kallnar! kvider Charlotte. Men Britt dansar.

Ytterdörren smäller till. Britt lyssnar. Har någon kommit in i huset? Hon springer ut i förstugan, öppnar dörren till stora stugan och ropar på Charlotte. Ingen svarar. Hon går in i stugan och tittar bort till den gamla

byrån. Psalmboken är borta. Ja visst, tänker Britt, det är söndag i dag, och hon sätter sig till bords.

Nå, Charlotte har sin egen mening om kyrkbesök, oljemåleri, punktlighet, och man får visst lof att respektera den. Söndag i dag, härlig söndag. April månad.

April, april, april, kvittra i detsamma Charlottes fem små fåglar i den pinsamt lilla burens i fönstermygen. Det sticker till i Britt. Hon ser bort till de sjungande fåglarna. Den som fick öppna burens, slå upp fönstret och låta dem alla flyga ut i den blå luften, upp till landet, till skogarna! Men också om fåglar i bur har Charlotte sin egen mening. Hvem kan då öppna burens? . . . Så maten smakar, som efter sjöbad. Mycket skall Charlotte inte få af den stekta fisken, må hon äta kotletterna med både ben och sås, då hon på detta vis lämnar sin nästa att spisa ensam. Och just en söndag i gräsmånaden.

Kling, klang! ljuder det plötsligt från den gammalmodiga dörrklockan. Britt springer upp.

— Nina! Hvilken välsignelse! Just till min ensamma måltid. Blåser det där ute? Du är så röd om kinden och rufsig i håret.

— Blåser? Det nästan stormar, säger Nina andtruten. — Se på mina plymer! Ännu värre än håret. Nina går till spegeln och lindar af sig den hvita boan. Britt knäpper hastigt upp hennes kappa och blåser ett tag i plymerna. — Så lyckligt att du kom! Nina ler.

Ett sakta krafes på ytterdörren. Nina går långsamt att öppna. — Se här, ännu en gäst, ganska hungrig också, kan jag tro.

— Tpsi, Tpsi, Tpsi, kom! hörs Britt redan inne i stugan. Den allra minsta pudelhund rusar in.

— Hvitaste pudel! Så den blå rosetten klär dig, och så bra du passar till din matmors gråblå sammetsklädning och ljusa hår! Se här, kotlett och sås, ät, ät!

Britt och Nina sitta till bords, prata, skratta och äta. Burfåglarna öfverrösta dem ibland. Flickorna lyssna, se på hvarandra och le. Utanför fönstren hörs vårvinden gnola.

— Hör du, säger Nina och ser drömmande ut genom fönstret. Britt lyssnar och tar oeffertänksamt ton till en mycket munter visa. Men hon besinnar sig strax och fyller på Ninas mjölkglas.

Så underbart matt Nina äter. Britt undrar en stund på det.

— Är inte mjölk godt, Nina?

— Ganska godt, säger Nina, för glaset till läpparna och sväljer omärkligt.

— Smaka riktigt på den.

Ninas ögon skratta mot Britt och hon säger endast: Vi äro ju icke dibarn längre.

Britt ser på Nina och tänker. Så fin hon är som luft och vatten, som en våg i det svala hafvet, ljus och blå.

— Nå Britt, huru långt har du kommit med bilderna?

— Bilderna! Britt rätar på sig. — Mannen-hälleberget skymtar redan fram å den ena bilden, men mannen-kavaljeren har ännu icke lyckats.

— Jag får väl se på dem?

— Gärna, men vänta dig intet nöje. Du,

som målar fåglar, fjärilar och blommor på porslin och siden, skall kanhända finna mina bilder fula. Men jag älskar mina ofärdiga drömbilder.

Nina ser nyfiket på sin väninna. — Tack för maten, Britt, så gå vi då. Hvar har du dem?

— Inne i stora rummet. Kom, Topsis, kom!

*

Tomt och stilla blef det kring matbordet. Men genom ett af stugans fönster stack solen just sig in och skrattade åt ljusstaken, som stod på skåptaket. Men hon fann fröjd i blommorna, smekte mattorna och blekte obarmhärtigt en grannröd schal, som vårdslöst hängde på gungstolskarmen.

Och klingande klart som en grupp små korgossar sjöngo burfåglarna för söndagsfriden, som härskade i hvarje vrå af den enkla stugan.

Högt uppe på soffans karm har Britt ställt upp de båda bilderna. Kisar man med ögonen, så kan man se, att den ena bilden har gråstenens lugna toner och att den andra skiftar i kvällshimlens varma färg. Med vidöppna ögon ser man helt enkelt två mansansikten, sådana som finnas till, och som i det yttre medborgerliga lifvet icke skimra i märkbar olikhet.

Leende, med korslagda armar, betraktar Nina bilderna. Britt för oroligt händerna öfver sina höfter och ser osäkert upp på Nina. Pudelns bruna ögon tindra under luggen mot de båda kvinnorna, där han sitter hvit och ullig bland soffans röda kuddar.

Då Nina alltjämt tiger måste Britt tala.

— Bilderna äro ju endast gjorda för mig själf. De kunna icke säljas, och ute i världen skulle de bli missförstådda. Mitt hälleberg, min kavaljer! Hon ser beskyddande upp på bilderna. — Du vet, vi ha ett djupt behof att efterhärma, reda ut, studera det som tjusat oss. Ha vi ej gjort bilder af skogen, hafvet och klipporna? Ha vi ej fångat drufvornas yppiga lif och körsbärens svarta glöd på duken? Ha vi ej format djurens smidiga kroppar i lera? Men hvem kan forma mannens själ i en enda sann bild? Icke du, icke jag. Men, hör på, Nina! Vi vandra i skogen och lyssna till trädens sånger. Vi äro som björkar och alar, som sucka och svänga och vaja invid de kraftiga träden, granen och tallen. Vi äro kvinnor, som gå ibland männen. Vi lyssna, vi se, botanisera och pröfva, och så finna vi arter. Här ser du två af dem jag funnit i min världs susande skogar.

Nina småler. — Britt, Britt! Bättre är att lefva än att studera, bättre är att älska mannen än att måla hans porträtt.

Britt begrundar. Men om en stund ser hon upp på Nina. Och flickornas ögon skratta mot hvarandra.

— Ja, ja, jag vet, du är förälskad, Nina.

Nina ler. Och oförmodadt tar hon Britt i hand och hviskar: Vill du dansa på mitt bröllop i höst?

Britt ser en stund uppmärksamt på Nina, men därpå skyndar hon till hörnskåpet.

— Skål, Nina, skål! Här finns oförfälskad drufsaff, och apelsiner, små, men goda. Hon tar fram glas, assietter, knifvar och servietter och snart sitta de båda flickorna ifrigt pratande om män och kärlek, om spetsar, om sorger och fröjder. Och timmarna glida i väg.

Britt ser nyfiket på Nina. — Säg, inte sant, han är ett hälleberg, din vän?

Nina rynkar ögonbrynen. — Det har jag icke utstuderat. Han är en man, som man kan hänge sig åt utan att frukta något.

Britt sätter sig rak i stolen. — Måste du lämna vår stad, ditt eget rum, din fria bädd

och din gamla far kaptenen för den främmande mannen?

— Ja, allt måste jag lämna, säger Nina lyckligt. Vi flytta österut, till gränsocknen, där domartjänsten väntar.

Britt är tyst, men hon ser hastigt oförmärkt på Ninas vackra kropp, och hennes tanke flyger till en äppelblomma, som måste bli ett äpple och ätas upp.

Pudelhunden sofver tungt. Man kan höra, hur han andas. Britt skjuter af en apelsinkärna mot hans päls. Han vaknar, sätter sig upp i soffan och gäspar.

Nina ser på sitt armbandsur. — Ack, ack, far väntar mig ju redan till promenad. — Farväl Britt.

Nina går till soffan och tar pudeln under armen.

— Vi ses väl snart igen, säger Britt och följer ut sin gäst.

— Det må vi hoppas, säger Nina leende.

Ytterdörren sluter sig efter Nina, och Britt går åter in i arbetsrummet. Hon ser en stund på bilderna. Där skymtar en

skugga på kavaljers ansikte. Den måste tagas bort, just nu ser hon det. Men hon börjar placera om kuddarna på soffan, vecklar upp slummertäcket, och i ett nu ligger hon djupt under det eldröda täcket. Hvem vill ej gärna slumra en stund på Guds hvilodag?

I Britts hus rustas till fest. Spiseln i köket sjuder och fräser under Charlottes stränga kommando. Det steks och kokas. Fiskar, puddingar, kakor och såser. Charlottes öron glöda af hettan och ifvern. Hon ser på klockan, lugnar sig, dammar af sig mjöl och smulor och går ut i förstugan. Här står en välinpackad blomsterpjes. Hon knycker af bastbanden, lindar af papperen, och snart möter hennes blick en röd lilja. Icke minst beundrar hon stammens höjd och de många knopparna, en, två, tre, och ännu en fjärde. Charlotte myser och bär blomman in i stora rummet. Charlotte vet nog, hvem som har sändt den röda blomman. Men halft fientlig är dock hennes tanke på den mörka kavaljer, som alltid

följer Britt. Charlotte kniper ihop sina tunna läppar, men hennes vaksamma blick går granskande öfver de andra blommorna, som stå i vaser på borden.

Hvad? Det osar ju brändt! Nu brinner plommonkakan! Charlotte skyndar ut.

Britt går smågnolande på vägen. Hon bär paket i båda händerna. Hon är redan helt nära hemmet. Så bra, att den gröna grinden står öppen, man behöfver ej alls flytta på bördorna. Så duktiga de båda kattorna äro däruppe på grindstolparna, lika bra som vaktsohdater vid kejsarinnors portar.

Charlotte slänger ytterdörren på vid gafvel. Britt skrider in. Charlotte tar emot alla paketen.

— Skall det dukas i stugan eller i stora rummet?

— I stugan, bästa Charlotte.

— Det skall väl inte dansas i kväll?

Britt ser på Charlotte och ler. Och på skämt säger hon sakta: man kan aldrig veta hvad som kan ske en vårkväll. Men hör, Charlotte har väl ställt porträtten i skrubben?

— Ja, det har jag gjort. Men jag har glömt bort, huru många år min fröken fyller i dag.

Britt visar på fingrarna.

— Hälften yngre än jag, suckar Charlotte och hennes blick går oförmärkt till tamburspegeln.

— De rynkorna, de komma, de komma.

— Men det är ordning på Charlottes rynkor. Hör, hör, det kokar öfver.

— Kaffepannan! ropar Charlotte och försvinner.

Jag måste lägga mig att hvila en stund, tänker Britt och öppnar dörren till stora rummet.

Det är ingen stor och till det yttre glänsande samling af gäster i Britts hus. Den gamla kaptenen, Ninas far, har nog den grannaste rocken och det mest klingande namnet. Och knappt har Britt sett mer blänkande ögon än hans, då han gaf henne den stora konfektasken.

Supén i stugan har just gått af stapeln. Charlotte dukar af. Från stora rummet hörs redan sorglöst prat.

Nina ser öfverlycklig ut, fästmannen lycklig, där de med närgångna hufvuden länge betrakta en miniatyrbild på väggen. Britt känner en hemlig lust att narra Nina ut i förstugan för att säga till henne: Nina, min vän, behärska ditt ansikte, du ser öfverlycklig ut, du skämmer ut vårt kön.

I ett hörn af rummet sitter Britts mörka kavaljer och säger artigheter till en tyst flicka, som knappt är sexton år. Hvilken gammalmodig flicka! Hennes blick är stor och blå, kinden fjunig och rodnande och hennes hjärta klappar som fågelungens. Fågelungens, som man håller i handen och betraktar. Flickan är Britts kusin. Hon har ända hittills lefvat för sina dockor och sin skola. Lilla, förtjusande rädda dotter, du måste lära dig, tänker Britt, där hon från andra ändan af rummet då och då måste sända henne en blick.

Nina gör ett tecken åt Britt. Gamla kaptenen får sitta kvar med en massa bilder och böcker i famnen.

Sofrumsdörren skjuts till. — Hör på Britt, säger Nina, medan hon söker sig fram till spegeln, — är den mörkögda mannen modellen till kavaljersporträttet? Och musiklärarn, som sitter ensam och ögnar genom dina böcker, han är visst hälleberget?

Britt ser hastigt på mattans rosenmönster, höjer sig på tåspetsen och svänger rundt.

— Porträtten äro ju endast drömbilder, framkallade af elektriska ljusstrålar ur mannaögon. Där hänger nackspegeln, Nina. Skynda dig! Nu går jag.

På en liten taburett sitter Flickan-fågeln med nedböjdt hufvud och ser på en narciss, som mörka kavaljern just lagt i hennes hand med orden: — Som denna blomma är Ni, lilla vän.

Flickan ser undrande upp på mannen, skyggar för hans blick, rodnar och böjer åter sitt hufvud.

Fästmannen-juristen har slagit sig ned hos musikern. De samtala stilla som gamla husbönder. Musikern för handen trött genom sitt färglösa hår.

Kaptenen ser på sitt ur. Klubbmötet inne i staden väntar honom. Han måste redan lämna det ungdomliga sällskapet.

*

Britt har följt kaptenen till grinden. Kaptenen har kysst Britt på handen, gjort honör och vandrat bort på vägen, ut i den

halfskumma vårkvällen. En stund har Britt lyssnat till ljudet af hans bortdöende steg, manliga, lätta, glada steg, och hon har tänkt: Kavaljer, gamle, evigt unge, tjusande kavaljer!

*

Britt skyndar in till sina gäster. — Människor, säger hon nästan hviskande, — luften där ute är full af berusande dofter. Låt oss öppna ett fönster.

Mörka kavaljern öppnar fönstret. Sakta som en melodi strömmar luften in. Dess unga doft sprids kring i rummet. Man tystnar en minut.

Under soffan ligger en fiol och hvilar i sin låda. Flickan-fågelungen har märkt det. Och nu vill hon höra musik. Hon hviskar det sakta till Britt.

Britt börjar underhandla med musiklärarn. Han ger sig. Britt hemtar fiolen. Mästarn pröfvar stråken. Och hvad har händt? Jo, musiken har kommit lifslevvande in i rummet. En vårens flicka, en vals, en brusande vals.

Som floden väller hon fram genom kroppen, lockande, kyssande. Hon glänser i unga ögon, hon dallrar i unga människors låga, varma röster. Hon sjunger sin sång liksom hafvet, det ljusa oändliga hafvet, suckande, njutande, snyftande.

På fönsterbrädet sitter Britt och drömmer. Plötsligt blir det mörkt i rummet. Hvem har oförmärkt släckt ljuset? På tå smyger mörka kavaljern sig fram till fönstret. En kyss brinner af på Britts kind hastigt liksom en elektrisk gnista. Hon blir andaktsfull. Men kavaljerns pulsslåg är glädigt som vårvinden, lekande, flammande som facklan. Minuterna stanna och lyssna en stund på sin färd.

Fiolen har tystnat. Britt rätar upp sig och söker sig fram genom mörkret, fram till ljuständarn borta vid dörrposten.

Ensam på en stol vid dörren sitter Flickan-fågelungen. Hon gråter tyst och oförmärkt i mörkret.

— Hvad fattas Flickan, frågar Britt hviskande. Flickan svarar intet.

— Är Flickan sjuk. Britt känner på hennes händer.

Nu hviskar Flickan: — Valsen var så underbar. Jag var rädd, nej inte rädd, men ensam. Du lämnade mig alldeles ensam, du, Britt. Du är elak.

Britt lägger handen på Flickans hufvud. — Flickan är trött. Flickan är svag. Man måste lära sig att vara ensam om det gäller i vals eller polka. Nu skall flickan se glad ut. Jag tänder ljus.

I den lilla soffan i borte ändan af rummet sutto Nina och fästmannen. De skyggade för ljuset. Deras ansikten behagade icke Britt.

Spelmannen satt ensam, halft småleende, liksom begrundande någon hemlighet.

Vid fönstret stod mörka kavaljern, hög och spänstig, strålande glad och tog fram en cigarrett ur silfverfodralet.

Förstaden sofver. Den sista spårvagnen har rullat in i sitt stall för natten. Någon vakthund skäller långt borta.

På taket af ett spannmålmagasin kuttrar högljudt oroligt en ensam dufva. Under takåsen kysses ett dufvopar.

En fönsterglugg vid magasinsdörren öppnas hastigt. En gammal ruggig nattvakt sticker ut hufvudet. — Förbannade kräk! ryter gubben och tittar ilsket upp mot taket.

Gästerna från festen i Britts hus passera just förbi på vägen.

— Ohoj, ropar gubben, har någon af herrarna på sig en revolver.

Flickan blir skrämmd. Nina sluter sig närmare sin vän och beskyddare.

— Hvad går åt gubben, frågar musikern småleende.

— Ja, om någon skulle säga mig, hvad som går åt fågelkräken uppe på taket. Ett djäfla ulande hela natten. Man får inte en blund i sina ögon.

— En nattvakt skall ju inte blunda, säger fästmannen och sträcker på sig.

— Vill Ni retas? Frågan gällde ju djuren uppe på taket.

Dufvan låter just höra ett nästan klagande läte.

— Dufvor, säger mörka kavaljern och tittar uppåt taket. Det är svårt att urskilja något i nattskymningen. — Hör på, gubbe! Jag kan endast se ett älskande dufvopar och en tredje, som sitter ensam och fredligt plockar om sina egna fjädrar.

— Ganska otäcka kräk, de där dufvorna, tillägger fästmannen.

— Högst otäcka, instämmer Nina, rynkar på näsan och stöder sig hängifvet som en vacker vit dufva på sin väns arm.

De trolofvade fortsätta färden. Mörka kavaljerna och Flickan följa efter.

Men musikern står ännu kvar vid magasinet, smått road af gubbens prat.

— Herrn skulle ta den ensamma dufvan med sig till staden. Där kan hon få kavaljerer i hundratal på hustaken vid salutorget.

— Den ensamma kan ju vara en hane. Hvem kan veta, säger musikern med en liten glimt i ögat.

— Nå, då finns det ju också dufm damer flockvis i staden. Men nog är det ett käringkräk, som ular däruppe, om det då också vore en hane.

— Är gubben gammal untkarl?

— Ja, jag tål icke kvinnfolk.

— Inte?

— Nej, icke sen flickan, som jag höll af i ungdomen — — — ja, det angår ju icke andra.

Dufvan på taket kuttrar. Gubben ser hjälplöst uppåt.

— Ja, hvad skola vi göra åt saken. Vi måste ge oss till tåls. Det är ju vår igen.

Våren, då kärleken blommar på alla tak, i alla vrår och i alla knutar, säger musikern. Han småler och börjar långsamt vandra efter sitt redan borta vid vägkröken promenerande, tyst svärmande sällskap.

— Ge oss till fåls, upprepar gubben eftertänksamt. Men plötsligt slår han igen gluggen och förbannar: Våren, våren!

Dufvorna flaxa upp öfver taket, men slå sig strax åter ned och kuttra fritt sin kärleksduett ut i nattens dunkla, hemligt sjudande stillhet.

Britt sitter framför spegeln. Hon ringlar håret i papiljotter till natten. I köket hörs Charlotte ännu trampa och stöka. Britt gäspar och tänker: Hvarför ringlar jag håret i papiljotter, då jag redan kunde ligga och sofva i min säng? Det är oförnuftigt. Men sedan på morgonen klär det upp hela hufvudet. Det finns kvinnor, som klippa af sitt hår. De äro kloka och fria. De ha frigjort sig också från skönheten, den yttre skönheten. Men jag traktar efter skönhet. Min kavaljer har sagt, att han gör detsamma. Dock fruktar jag, att han ej till fullo uppskattar den inre skönheten, som är det största hos människorna. — — Flickan-fågelingen är ganska vacker. Hon vet det inte själf. Min kavaljer kommer nog att säga

henne det, just nu på vägen. — Britt suckar omärkligt. — — Musikern? Hvilken lugn människa! Jag önskar han vore min far, till hvilken jag kunde anförtro mig. Är jag då i behof af något slags stöd? Märkvärdigt! Jag har ju ett eget hus, omslutet af ett starkt staket med en hög, präktig grind. Jag kan vara lugn, fullkomligt lugn.

Nina har alldeles mist sin stolthet. Det sprattet har kärleken spelat henne. Gud bevara mig för en sådan kärlek. Gud bevara mig från allt ondt.

Britt klär hastigt af sig, släcker ljuset och gömmer sig i sin säng.

Så stillsamt vattnet spelar i fontänen, så jämnt och obekymradt, som finnes det alls ingen oro i världen. Hvad gör det om ångbåtar tuta nere vid hamnen, hvad gör det om surrande vagnar rusa förbi. Lindarna slumra, små barn i sina vagnar slumra. Hela den lummiga skvären vid färgfabriken drömmer om friden.

Men mörka kavaljern drömmer icke, där han sitter lutad mot bänkens karm. Hans blick är vaken.

En dörr i färgfabriken öppnas. Britt kommer ut, glad och sommarklädd. Strax har kavaljern sett henne. Hon stannar utanför skvären. Ett blekrödt parasoll skuggar hennes väntande ögon. Man växlar en andaktsfullt strålände blick, en handtryckning

och färdan går lätt som i dans ned mot hamnen.

— Fara vi ut till Solön, frågar kavaljern.

— Ja, ja, till Solön, svarar Britt med glada ögon.

Hvem har en smidigare kavaljer än Britt, och hvem en gladare! Britt vänder på hufvudet. Det är rätt tomt på den soliga gatan. Hvem märker det underbara i kavaljers gång? Hvem hör takten och den lekande melodin.

På öns soliga värdshustrappa sitter en blomsterflicka. Många silfverslantar har hon fått gömma i sin ficka, många sommarglada blickar ha snuddat vid hennes täcka hufvud.

Såg du, säger mörka kavaljern till Britt, då de gå uppför trappan. — Såg du? Hvilka ögon!

— Ja, jag såg, säger Britt och ser oroligt ut öfver verandan.

Men snart är en lätt supé serverad, och våra lustfarare sitta i lugn och välbehag och fråga och svara, icke så mycket af vetgirighet som af fjollig lystnad att höra hvarandras röster.

Mörka kavaljern har just hviskat något till Britt. Britt rätar på sig. — Nej, nej, tala icke om det, du är alls icke skapad till att bygga bo. Du är som göken.

— Ja, inte du heller, säger kavaljern med en glimt i ögat, ty du är som gökens fru.

Britt ser ett ögonblick misslynt ut. Men strax räcker hon leende sin hand åt kavaljern och gömmer ansiktet i en blomsterkvast.

Och ingen af värdshusgästerna hörde kyssten, som fästes på Britts hand, och ingen af dem såg glansen i kavaljerns mistrogna svarta ögon.

— Vän och kavaljer, berätta mig något om ditt eget väsen, om dina fröjder och sorger, säger Britt oförmodadt.

Kavaljern ser ett ögonblick förvånadt på Britt, men säger strax lågt, varmt och hemlighetsfullt: Min fröjd är att vara hos dig, min sorg är att vara skild från dig.

Britt ler, men han skakar på hufvudet. Men strax sänker hon sin blick och tänker i sitt hjärta: Hvar finns allvaret, mannens grundfärg hos denna kavaljer? Är det endast i hufvudets hållning och mustaschens svarta sträfhhet? Nej, nej, den finns nog djupt inne i hans själ, som skiftar i alla

färger, himlens, hafvets, jordens och eldens
färger. Han svarar oss just det vår fåfänga
begär. Hvem får spegla sig i hans själs
dolda källa?

Sakta glider båten in i hamnen. Britt och kavaljern äro snart uppe på bryggan. Här möta de Nina och hennes vän juristen. Britt ser halft förvånadt, halft skämtsamt på paret och säger:

— Solen sjunker ju redan i hafvet. Det blir nattligt på ön.

— Gör ingenting, vi ha beställt månsken, skämtar fästmannen.

— Och god mat, godt vin, och ett ensligt bord, säger mörka kavaljern och ser med glänsande ögon på Nina.

— Vi stanna inte länge på ön, säger Nina med sänkt blick.

Ångbåtsklockan klingar. — Mycket nöje.
— Tack, tack. — Farväl så länge.

Men uppe på kajen står Charlotte rak som en polis, med Britts aftonkappa på armen.

Britt nickar god afton. Mörka kavaljern svänger högt sin hatt för Charlotte. Charlotte ser snävt på honom, men böjer djupt på hufvudet.

Britt ser uppåt gatan. — Ack, ack, ack, där kommer redan vår spårvagn. Hon räcker kavaljern handen. — God natt!

— Sof godt, dröm om mig, säger kavaljern sakt. Britt nickar, stiger upp i vagnen följd af Charlotte. Vagnen rullar i väg.

Men hvad gör kavaljern? Tror någon att han går hem och lägger sig och drömer om sin älskade? Nej, nej. Kavaljern ser på sitt ur. Hans mörka ögon lysa i halfdunklet, då han spejar omkring sig. Spänstigt och gladt börjar han vandra fram mot stadens stora, hemlighetsfulla gator.

Det är mot kvällen af en varm dag. Alla fönstren i musiklärarns salong stå öppna. I en stor gungstol sitter Britt och studerar noter. Mästarn dröjer. Britt ser bort mot väggklockan. Tjugo minuter öfver tiden för lektionen. Hon lägger nothäftet ifrån sig, lutar sig bekvämt mot den höga karmen och låter stolen gunga. Hon pröfvar stolens förmåga att svänga bakåt, sedan framåt och åter bakåt. Den är säker, tänker Britt, den stjälpes icke. Man kan vara lugn i denna stol, alldeles lugn. Man kan anförtro sig helt åt dess djup, åt dess bredd och åt dess söfvande vaggning. Det är mästars gungstol. Britt vill äga den.

Väggklockan tickar, minuter försvinna, men läraren dröjer, dröjer. Har han glömt

bort lektionen? Har han råkat glada vänner? Ja, han har glömt. Så gör icke en kavaljer. En kavaljer bryr sig mera om ett enda fruntimmer än om tjugo glada manliga vänner. Britt gungar.

En nyckelknippa skramlar lätt, tamburdörren öppnas. Britt stiger upp.

— Förlåt, ni har kanske väntat länge, säger musikern och stiger långsamt in i salongen.

— Nej, nej, inte alls, säger Britt.

Lärarn och eleven intaga sina platser. Lektionen begynner. Med djupt allvar utfilar Britt sin läxa ur fiolen. Rädsla, dallrande toner sjunga vid mästarens öra, osäkra fingrar söka strängarna under hans vaksamma ögon. Han rättar, nickar, lyssnar.

Britt ser upp, men böjer strax åter sitt hufvud. Hvad såg hon i mästarens lugna blick? Ett löje, ett fint, men öfverlägset och retsamt löje. Mannens urgamla fadersleende öfver kvinnans barnskap.

— Jag vill icke längre spela fjol, säger Britt och lägger instrumentet ifrån sig.

— Hvad nu, säger mästarn och ser uppmärksamt på henne, medan han långsamt griper efter den bortsatta fiolen. — Baby'n har således ledsnat på sin skallra och kastar den i golfvet. Men lita på mig, nog plockar jag upp leksakerna, säger han småleende. Han knäpper liksom förströdt på en af fiolens finaste strängar. Ett ensamt vackert ljud smeker Britts öra. Hon rodnar och kan endast säga: — Det är ledsamt att spela efter noter.

— Men ni är inte mogen att spela utan noter. Se så, här är fiolen, vi taga om den sista satsen.

Med hopknipna läppar och en märkbar suck tar Britt emot fjolen. Den långa, sista satsen börjas ånyo. Britts öron hetta, hennes händer tröttna.

— Ni är trött, säger lärarn plötsligt och afbryter, förlåt mig.

Huru kan han veta det, tänker Britt, och med darrande armar spelar hon satsen till slut.

— Ni får icke anstränga er, jag förbjuder det, säger mästarn och tar bort fiolen.

— Ni har ingen läxa till nästa lektion, fiolen får stanna här.

— Men jag behöfver fiolen, hvarje kväll behöfver jag den, det vet ni ju.

— Fiolen behåller jag, säger lärarn.

Eleven stiger upp. Hon räcker sin hand till afsked.

— Vill ni inte stanna och spisa med mig, frågar lärarn och håller hennes hand.

— Jag tror, att jag måste skynda hem, säger eleven.

— Men ni stannar, säger lärarn. — Ni måste stanna.

— Jag måste visst inte. Men om jag vill, så stannar jag, och nu vill jag, och nu stannar jag just därför, att jag vill.

Lärarn ser på eleven, och han skrattar med ögonen.

Men eleven ser allvarsamt på lärarn.

Man lämnar salongen.

Sommaraftonens lugna solsken hvilar öfver matsalen. Den svartbruna skänkens silfverkannor blänka matt och förnämt. Hög-

karmade stolar stå allvarliga utmed väggarnas mörka paneler.

Hvar finns glädjen i rummet, tänker Britt och ser sökande omkring sig. Allt är lugnt, mörkt och allvarsamt.

Man tar plats vid det vackert dukade bordet.

— Är ni nöjd här i detta hem, frågar Britt?

— Mycket nöjd, svarar värden och sätter sig vid gästens sida.

— Saknar ni inte ens något husdjur, en hund eller en rolig katt?

Innan värden hunnit svara, flaxar en papegoja in från det bredvidliggande rummet och skriker ut ett japanesiskt kärleksord.

Britt blir nästan rädd eller kanhända blott mycket häpen.

Värden ser leende på sin gäst, säger intet, trycker blott på en elektrisk knapp.

En jungfru kommer in.

— Tag bort fågeln, var så god, och stäng den in i buren.

Jungfrun tar behändigt fågeln i handen och försvinner.

Men fågeln har fört glädjen in i rummet. Underverk kan en liten grann och fjollig fågel göra. Britt blir glad, mästarns ögon glimma stundom. Brödet får en ljuflig smak, och i rummet börjar oförmärkt en liten knubbig ängel sin lätta dans.

*

Britt står klädd i hatt och kappa. — Jag kan då inte få fiolen, frågar hon ännu en gång och öppnar tamburdörren.

— Nej, den får ni inte, men glöm ej bort hvar den finnes.

— Jag glömmet icke fiolen, säger Britt och går långsamt nedför trapporna. Hon hör huru tamburdörren stängs däruppe.

Men — tänker Britt — är jag icke som ett barn, som kommer från en bespisning. Mästarn såg mycket road ut, då jag åt af hans mat och satt på hans stolar. Hurudan är mästarn? Mera god än ond? Mera ond än god? Kanhända mycket god. Han tänker nog skarpare än jag. Men han är något blind. Han märker icke färgen på min

klädning och bältets vackra tyllfjäril. Då han ser, ser han rakt på ansiktet. Men lyser då icke hans själs grundfärg klar och osminkad ur ögonens bergfasta glänsande grå.

På trappan till Britts hus sitter Ninas pudelhund betraktande den blåa sommarhimmeln. Britt öppnar just grinden från yttre sidan. Hunden skäller till och börjar morra.

— Dumbom, känner du icke igen mig.

Hunden viftar redan på svansen, och då Britt kommer fram till trappan, hoppar han och tjuter som en indiansk dansör.

På tamburbordet ligger en blomsterprydd hatt. Den är ny, alldeles ny, tänker Britt, medan hon knäpper upp sin kapp.

I detsamma öppnas dörren till stora rummet. Nina tittar ut. — Ändtligen kommer du, jag har väntat så länge.

— Har inte Charlotte bjudit på frukt eller te?

— Ja tack, det har hon, men skynda dig in nu, jag behöfver din hjälp till en sak.

— Strax, säger Britt, tar Ninas nya hatt, sätter den på hufvudet och ser sig i spegeln. Hon tittar efter Nina, som redan vändt sig bort.

— Nina!

Nina vänder på hufvudet och ler öfver axeln. Britt slänger hatten af sig och skyndar in efter henne.

På stora bordet har Nina breddt ut långa stycken af styf och gnistrande hvit tyll. I en öppen ask skimra pärlor af glas och blanka paljetter. Nina står med en penna i handen, hon har just ritat upp några linjer på tyllen. Britt ser intresserad, men frågande ut.

— Ser du, jag skall göra änglavingar, säger Nina. — Jag skall uppträda som ängel på en välgörenhetsfest. Men säg mig, hvilken form skall jag ge vingarna?

— Hurudan ängel skall du bli? En liten skyddsängel eller en riktig kerub, frågar Britt, medan hon undersöker glaspärlorna,

- En ärkeängel skall jag bli.
- Ärkeängeln Gabriel, säger Britt, går till sybordet och tar fram ett måttband. — Vänd ryggen till, Nina, jag skall ta mått.
- Britt mäter Nina från hjässan till knäveckan. — Jag tror att ärkeängeln Gabriel har långa vingar, det är en manlig ängel.
- En manlig ängel! Nina skrattar. — Har du någonsin sett änglar, Britt?
- Som barn om julnatten såg jag änglar, men jag drömde visst. De voro alla som små barn och hade helt små, korta vingar. Sedan dess har jag aldrig sett änglar.
- Det finns nog änglar i världen ännu, men vinglösa.
- Britt ser på Nina. — Hvar och hvilka?
- Min vän och blifvande husbonde, säger Nina skämtsamt.
- Britt småler. — Du är mycket barnslig, Nina. Du är värdig att få ett par präktiga vingar på ryggen. Låt oss klippa.
- Nina börjar gnola på en vals. Britt rittar upp vingarna på tyllen. Hennes mun är nu mycket allvarsam.

Nina slutar oförmodadt att gnola. Hon för handen öfver pannan. — Så varmt det är i dag. När skall du fara till landet, Britt?

— I slutet af skördemånaden, svarar Britt med en suck, tar saxen och börjar klippa. — Men jag måste få ledigt nu midt i sommarn, ty jag längtar till landet, hejdöst längtar jag. — — — Följ med Nina! Jag vet ett härligt ställe. Jag känner en enslig badstrand vid en klar sjö. Färsk mat och sköna bäddar i en landtgård. Följ med, Nina! Det är godt att resa bort från fästmän och kavaljerer.

— Huru länge skulle vi stanna, frågar Nina och ser fundersam ut.

— Ett par dagar, längre kan jag inte få stanna. Följer du med, säg, Nina?

— Men vingarna! Hvem skall sy dem? Där är minst hundra pärlor och femhundra paljetter. Och om sju dagar är festen.

— Tag vingarna ut till landet. Vi sitta och sy i skogen, ostörda, lättklädda och fria. — — — Tänk! Vi kunde ju resa redan i morgon med första tåget, säger Britt.

— Kan du lämna färgfabriken utan lof?
Nina ser förvånad ut.

Britt funderar. — — — Nina! Man kan ju hastigt bli angripen af en liten luftrörskatarr. Ty man måste resa, måste, därför att hvarje prick i kroppen fordrar skogens rena luft och ögat längtar efter gröna träd och blåa sjöar. Men i färgfabriken förstår man bättre en saga om katarr än tal om ögats stränga kraf på sommargrönka. Och därför drar Vår Herre ett streck öfver min synd och säger: Res, min dotter.

— Jag följer dig, Britt, säger Nina och lyfter upp två färdigskurna änglavingar.

— Låt oss skynda på med karkasen och pärlorna. Paljetterna sy vi sedan i skogen, säger Britt. — Det går lätt att packa vingarna i handväskan. Ser du, så lätt de gå att vika.

Nålar flyga snabbt genom snöhvit tyll. Glaspärlor skimra i vackra kvinnohänder.

Solen har just gått upp. Nyfiket tittar hon redan in genom ett af bondsalongens fönster. Hvad i morgonens heliga namn!

Midt i en öfverdådigt bred säng sitter en ung ljushårig kvinna och för synålen flitigt genom ett par stora, hvita vingar.

Solen smyger sig längre in i rummet. En stråle från hennes öga faller på en bädd i borte ändan af rummet. Ännu en kvinna! Men hon sofver ännu så djupt, att hennes kinder äro röda. Det är tid på att vakna, tänker solen, och kysser henne. Kvinnan öppnar ögonen, sträcker välbehagligt på sig och ler liksom förvånadt.

*

— Ändtligen vaknar du, säger Nina, gäspar och kastar sig på rygg i bädden.

— Inte är jag riktigt vaken ännu, mumlar Britt.

— Har du ej hört, huru tupparna galat, frågar Nina.

— Nej, skada nog, tupparnas galande roar mig mycket.

— Och du har verkligen kunnat sofva i den där smala, usla träsoffan. Den är ryslig med sin höga karm och sina svarta knoppar.

— Britt vänder på sig. — Har du ej fått sömn, Nina?

— Inte tillräckligt, svarar Nina.

— Vänta, nog få vi muntert ännu i dag, säger Britt. — Solen skiner och jag känner på mig, att det blir mycket varmt. Du får bada i sjön, Nina.

Dörren till farstukammaren öppnas sakta. Gårdens trinda, vänliga värdinna kommer in med kaffebrickan. Doften af härligt, nybakadt hvetebröd sväfvar tätt förbi Britts soffa.

— Kan värdinnan säga, huru varmt det är i dag, frågar Britt.

— Nog sa gubben, som förstår sej på termometern, att det sku vara tjugufem grader, svarar värdinnan och ställer försiktigt brickan på bordet.

— Jag kan tro det, mumlar Britt och sätter sig upp i bädden.

— Var så god, säger värdinnan sakta och vänligt, niger och går ut ur rummet.

Britt och Nina skynda att göra toalett. Nina är redan gladare, och innan kaffet är drucket har hon sjungit en ganska rolig visa för Britt.

I en skogsdunge invid byn ha Britt och Nina slagit läger. Det är skugga, men ändå mycket varmt i skogen. Ninas blåa ögon glänsa och den tunna hvita dräkten fladdrar kring hennes kropp som himmelns lättaste sommarmoln.

— Låt mig profva, säger Britt, och lägger ett guldband mot Ninas hår. — Ser du, Nina, några paljetter syr jag på bandet, och detta blir ett diadem, värdigt en verklig ängel. Man skall tillbe dig på festen.

Nina ser lycklig ut. Endast ett par figurer på vingarna återstå att fylla ut med blänkande paljetter. Flickorna prata och sjunga och gnola. Stundom äro de tysta och lyssna till fåglarna, som musicera uppe i träden.

— Britt, säger Nina plötsligt ganska allvarsamt, jag har tänkt rätt mycket på det du talat om männen, och jag har funderat på de båda porträtten.

Britt ler, lägger arbetet ifrån sig och kastar sig på rygg i gräset. — Nina, jag vill fråga dig något. Säg, är du nöjd med berättelsen om kvinnans ursprung, jag menar historien om mannens refben?

— Tala icke om sådant Britt, det ger mig huvudvärk.

— Jag vill endast påstå, att kvinnan är skapad direkt af luft och eld och jord och vatten lika väl som mannen.

— Sluta upp, Britt, jag får svindel,

— Hvad vill du då höra?

— Något om mannen.

— Något om mannen, upprepar Britt och följer med blicken en fågel, som sväfvar högt ofvanom träden. — Nina, lyssna till din far, lyssna till din vän, låt din betjänt tala. Fäst sedan din blick på berget, som icke rör sig för vinden, se upp på furan, som sjunger den brusande hemlandssången, se in i hun-

dens ögon, se på lejonets hufvud och ör-
nens klo. Och du skall nog få höra, se och
känna något af mannen.

Nina funderar länge. — Men du känner
icke till de män, som uppträda på städernas
nattgator och i vinstugorna. Jag har hört
många historier om dem, säger Nina.

Britt funderar. — Du menar de njutnings-
lystna roffåglarna. Det är fula fåglar. De
löpa i flock med de granna kvinnliga natt-
fåglarna. Har du sett dessa? De ha må-
lade kinder, bucklade löslockar och helt
små, förkrympta själar. Roffåglar, nattfåglar,
hvarför äro de icke människor. Alla ha de
dock varit helt skuldfria barn. I nackfjäd-
rarna borde man fatta dem, och under en
minut hålla dem lyfta ett par tum öfver den
mörka jorden.

Nina skrattar. Men Britt sätter sig upp.
— Nej, Nina, låt oss prata om andra ting.
Låt mig se på vingarna. De äro ju färdiga.
Ack, hvad de skimra! Här har du diade-
met. Britt fäster det glimmande guldbandet
kring Ninas hufvud.

— Du borde profva vingarna. Du skall slå ut håret och låta det bölja om skulderna. Gå dit bakom den stora enrisbusken och kläd dig i änglaskruden. Jag går ett stycke inåt skogen och ser efter blåbär. Kom sedan emot mig på stigen, jag vill se dig så där plötsligt.

Nina nickar. Britt går inåt skogen. Snart ser Nina endast en skymt af hennes granna klädning mellan träden.

— Gå inte för långt, ropar Nina, medan hon plockar bennålarna ur sitt praktfulla hår.

— Var lugn, svarar Britt, var lugn.

*

Britt går i skogen och sjunger:

Ljuflig är skogen, vackra äro träden.
Farlig är ju icke ekorren och haren,
Men såge jag ormen, björnen eller räfven,
högt upp i björken skulle jag klättra.
Vilddjur, skogsdjur, hvem kunde er förbättra?

Ljuflig är skogen, vackra äro träden.
Farlig är ju icke ekorren och haren,
men såge jag ormen, björnen eller r—

Plötsligt står en ung svartögd karl framför Britt. Ingenting att frukta, tänker Britt, då hon ser toffelknippan, som hänger öfver hans skuldra. En stackars fattig handelsman från österlandet.

Britt mönstrar redan ett par nätta brandgula sammetstofflor.

— Ah, kulta Maruschka, säger mannen med glimmande ögon. — Ah, kulta Maruschka!

Han ser hastigt oroligt omkring sig, och innan Britt hinner se upp, pressar han henne tätt till sin vilda, smidiga österländska kropp. Britt blir som förlamad. Hon ville ropa högt på Gud, på Nina, men skrämselfn gör henne stum.

— Ah, kulta Maruschka, säger den svartögde lågt och hest liksom bromsen, som surrar omkring blommans honungsgömma.

Britt har en förnimmelse af att hennes hals skall sprängas, och hon kan plötsligt spotta, spotta fult och omänskligt. Tungans band har löst sig. — Nina, kan hon skrika; — Nina, Nina, Nina!

Det prasslar mellan träden. En ängel i stora skimrande vingar står i detsamma midt på stigen. Den svartögde ser upp, hans starka armar falla utmed sidorna. Britt är fri. Hon växlar en hastig, tårskimrande blick med sin häpna, stumma ängel.

Men hvad gör den svartögde? Han blottar sitt hufvud, knäböjer vid ängelns fötter och gång på gång gör han korstecknet. Britt ser redan hemligt undrande på hans uppåtvända, bedjande ansikte. Hvad fängslar hennes blick? Hvad hindrar skrattet att sprudla ur hennes flämtande barm? Är det farans allvar? Är det den tvifvelfria trons heliga barnaansikte? Betagen knäpper hon sina händer, där hon står vid en björk strax invid stigen. Och hvilken okänd kraft har blifvit gifven den häpna ängeln. Hon är hög, lugn och majestätiskt strålande. För-låtande lägger hon lätt sin högra hand på mannens svarta hufvud, medan hon med den vänstra mildt visar honom den väg han har att vandra utmed stigen.

Långsamt reser sig mannen. Toffelknip-

pan gungar öfver hans kraftiga skuldra och vacklande som en drucken börjar han vandra bort utmed skogsstigen. Men hunnen ett stycke på vägen, tar han plötsligt sats och springer nedåt dalen som en skenande unghäst, öfver stubbar, stockar och prasslande kvistar.

*

Nina lyfter långsamt vingarna från sina skuldror och sätter sig på marken. Hon är matt som efter ett mödosamt arbete.

Britt går och sätter sig bredvid Nina. Ingen säger något. Då en stund förgått, börjar Britt släta ut sin tillskrynklade spetskrage. Nina lyfter diademet från sitt hufvud. Britt ser på henne. — Ser du, Nina, detta var också ett stycke man. Har du lärt dig något?

Men Nina ser rakt framför sig och säger: Hela händelsen förefaller mig som en dröm. Jag kände mig så lätt, så hög och stark. Hvaraf kom det sig? Var det den mörka mannens barnabön, som lät mig tro att jag var en ängel?

Britt funderar starkt.

— Hvad tänker du på, säger Nina.

— Jag tänker endast på, att det är barnatron, som skapar skyddande gudar och icke gudar, som skapa tron.

Nina nickar och tänker sina egna stumma tankar. Men om en stund börjar hon långsamt plocka fram bennålarna, som hon gömt innanför tröjan. Britt hoppar upp och ber att få fläta hennes ostyrigt böljande hår.

Man vågar redan skratta något. Men allt som oftast måste man uppmärksamt speja omkring sig.

Britt sticker in den sista nålen i Ninas fläta. — Nina, låt oss nu fort packa in vingarna och gå ned till sjöstranden. Jag behöfver tvätta mitt ansikte.

— Ja, jag är också mycket varm, jag vill gärna bada, säger Nina och reser sig långsamt. — Jag är så underlig till mods, hela händelsen förefaller mig allt ännu som en dröm.

Flickorna skynda till den plats, där de tidigare suttit och samla hastigt ihop sina tillhörigheter.

— Nu behöfva vi ej frukta hvarken karlar eller djur, då änglavingarna följa oss på färden, säger Britt och skjuter omsorgsfullt till låset på resväskan.

Men Nina tar väskan ur Britts hand. Hon småler fint och säger: Det är tur att mina ögon äro himmelsblåa och att mitt hår är gult.

Britt fattar tag i en test af sitt hår och sneglar på den. Det är icke änglahår. Det visste hon ju nog förut. Hon ser omkring sig, suckar lätt och kan endast säga: Ja, ja. Men strax ser hon upp på den präktiga susande björken och innan Nina hinner öppna munnen har Britt fått fatt i en gren af trädet.

— Nina, tag hit den stora saxen.

— Saxen? Är du fjollig, flicka? Nina räcker upp saxen.

— Ser du, jag skall göra mig ett ris, ett smidigt ris, som skall sjunga och hvina som östanvinden, då jag svänger det genom luften. Och skogsdjurens roflystna ögon skola blinka, då björkens sega ris sjunger om deras skarpa öron.

Britt har klippt en duktig kvist af trädet och svänger riset pröfvande öfver Ninas hufvud.

— Ack, du blinkar, Nina! Du är ändå icke någon ängel. Britt svänger riset ånyo. — Ack, så du blinkar! Du är ändå en människa, en vanlig människa, ett människobarn.

Britt slingrar till slut sina armar om Nina. Flickorna se en stund på hvarandra, och de skratta. Och därpå skynda de ned mot sjön, mot den gröna, soliga stranden.

Nina är mycket öfverdådig. Hon har simmat ända bort till stranden af en liten holme. Britt har just klädt af sig, men då hon icke kan simma i kapp med Nina, sätter hon sig på en båtkant vid stranden och hvisslar en sorgsen melodi.

Nina har vändt om och simmar nu in mot stranden. Hennes hår har upplöst sig och glänser som sol på det glittrande vattnet.

Britt har tvättat sitt ansikte. Hon står redan så långt ute i sjön att vattnet når upp till knäna. Hon skuggar för ögonen med handen och ser utåt sjön. Som en stor guldfisk glimmar Nina där borta i vattnet.

— När kommer du upp Nina, ropar Britt.

— Inte på länge ännu, svarar Nina, kastar sig på rygg och flyter som ett vackert andeväsen.

Britt ser ett ögonblick misslynt ut, men om en stund försöker hon dansa i vattnet.

— Kom längre ut, ropar Nina och ställer sig att stå på fötterna. Vattnet skvalpar kring hennes barm som en för mycket uringad klädning af tungt grönskimrande siden.

Britt sträcker ut armarna. — Ack, om jag kunde trolla fram en präktig säl eller en stor svan, som kunde föra mig långt ut i sjön, bort till de andra stränderna. En stor, hvit svan! Då skulle jag skaffa mig tömmar. Jag skulle hastigt springa till stranden och söka bland plaggen. Vänta min svan, vänta! Hvar skulle jag få ett par tömmar? Ur tröjan skulle jag rycka det fina guldglänsande sidenbandet. Ser du min svan? Får jag tygla dig? Som ett lamm skulle svanen böja sin stolta nacke. Sidentömmen skulle jag svänga om hans hals och sittande gränsle på hans mjällhvita rygg skulle jag glida ut på sjöns vida, himmelsblåa yta.

— Spelar du teater, ropar Nina.

Men Britt hör icke på Nina. Hon sträcker ut armarna, som hölle hon i ett par tömmar. Min svan, min hvita svan! In i sunden skulle vi fara, glida sakta utmed de lummiga stränderna. I ena handen skulle jag hålla sidentömmen, den andra skulle jag sträcka upp mot strandens rönнар och skaka blommornas hvita blad som ett doftande regn öfver oss. Längre skulle vi fara, längre, längre. Det svala vattnet skulle bölja mjukt om mina knän, och ingen groda, ingen fisk kunde knipa mina fötter. Hvita svan! Du vore en smidig kavaljer. Du kunde bära mig öfver djupen. Rakt in i paradiset skulle vi hamna på vår färd.

— Är du tokig, säger Nina och dyker upp helt nära Britt.

— Nej, nej, inte alls, säger Britt och vaknar upp. Hon står redan till midjan i vattnet.

— Nu går jag och lägger mig där på klippan, säger Nina flämtande, jag är trött.

— Jag följer med, säger Britt. — Men jag måste doppa mig först ett tag.

— Hvad ser jag! Du är ju torr som en katt på bröstet.

Nina lägger sin hand på Britts hufvud och trycker ned henne.

— Aj, aj, vänta. Tag bort din hand. Låt mig själf.

Nina släpper taget, men hon lägger högra handen att hvila på den högra höften och säger endast: Nå.

Och Britt doppar sig sju gånger. Därpå gå flickorna att taga solbad.

*

— Är du ännu upprörd efter händelsen i skogen, frågar Nina sömnigt och vänder sig på mage på den stekheta bergsklacken.

— Nej, jag är alldeles lugn, svarar Britt, där hon sitter med ryggen vänd mot Nina.

— Kanhända var mannen alls icke farlig, mumlar Nina.

Britt tittar öfver axeln. — Han var farlig som en tiger från urskogen. Titta upp, Nina! Kan du se några märken efter hans grepp? Jag känner sveda på min ena skuldra.

Nina lyfter på hufvudet och fäster en dåsig blick på Britts rygg. — Hvilken varg! säger hon, då hon ser fläckarna på Britts armar. Men hon är mycket sömning, hon gäspar och lägger åter ned hufvudet. Om en stund mumlar hon ännu: Men jag gjorde honom ofarlig som ett nyfödt lamm. Man kunde ju göra ett porträtt af honom och kalla det kreaturet. Men grann och vacker var han, tillägger hon så sakta och otydligt som talade hon i sömnen.

Britt hör nu tydligt att Nina har somnat. Hon sträcker ut sig på berget och säger till sig själf: Ja, grann och vacker var den österländska handelsmannen, grann och vacker som en ung, svart häst. Men han kunde tillbedja och knäböja, och han blef rädd som ett stackars litet barn. Hvarför har jag spottat på den friska mannen? Dansar icke syndens lust också i mitt bröst. Just därför har jag spottat.

Britt ser rakt upp in i den blåa himlen. Tystnaden sjunger oändligt sakta sin eviga sång öfver sjön och den soliga stranden.

Ett litet ljud hörs borta i vassen. En fågel följd af nio ungar simmar in mot stranden.

I ett nu står Britt på tå. — Vakna, Nina, vakna! Ser du de simmande fågelbarnen?

Nina sätter sig upp, skuggar för ögonen med handen och ser bortåt vassen. — Månne det är änder?

— Ja, månne det är änder, hviskar Britt.

Men skrämmd vänder fågelmodern strax åter utåt sjön, följd af sin näpna barnskara. Och det går liksom en suck öfver stranden.

Nina ser en stund omkring sig. Sedan plirar hon upp på Britt. — Det är visst tid att vi gå till gården? Hva?

Britt knäpper sina händer och står ännu en stund och ser omkring sig. Men Nina stiger upp, smäller Britt hastigt nere på ryggen. Flickorna skratta, skynda att klä på sig och snart är stranden allena med sin tomma klippa, sin sol och sin fågring.

Vid gårdens rödmålade grind står husbonden bolmande på sin mahorkapipa. Välbehagligt hvilar hans blick på en stor, fet galt, som vältrar sig i en nässelhög.

På vägen komma Britt och Nina, barhufvade och glada. Husbonden ser upp. Han flyttar hastigt pipsnuggan från munpipan midt i munnen och drar några ståtliga, snarflande bloss.

— Kunde vi få skjuts till station i morgon bitti, frågar Britt redan på flere stegs afstånd.

Husbonden tar långsamt pipan ur munnen och spottar. — Nog skall jag komma och kuska fröknarna.

Galten ställer sig på benen och grymtande rusar han rakt på Nina. Blek af

skrämsel springer Nina och gömmer sig bakom husbonden. I samma sekund sitter Britt uppe på gärdet.

Husbonden jagar bort galten.

Men Ninas ögon gnistra nästan af vrede mot Britt. — En annan gång skall jag icke följa dig på dina lustresor, för att bli ansatt af vildsvin och skogsröfvare.

— Vildsvin! upprepar Britt, skrattar och springer undan Ninas vredgade blickar. Hon går redan uppför trappan. Med butter min följer Nina efter.

Husbonden stänger grinden och går långsamt utåt fälten.

Men kommen till vägkröken vid rian, ser han sig om ett tag efter de redan försvunna flickorna. Och djupt inne i hans små, grå ögon leker glimten af ett löje, mannen-hällebergets urgamla fadersleende öfver kvinnors barnaskap.

Tiden för affärden är inne. Britt står på trappan och knäpper med en suck sin strama skräddarjaquette.

Nina sitter redan uppe i åkdonet. — Skynda dig, Britt!

Britt säger ännu något till värdinnan, som står nedanför trappan, tar upp handväskan och skyndar till åkdonet.

Husbonden fattar i tömmarna och man åker nätt och bekvämt ut på vägen.

— Du är väl inte ond mera, säger Britt och ser osäkert på Nina.

Nina svarar icke, men hon ser rakt framför sig, och hon småler.

Britt börjar nu lugnt betrakta de förbiglidande vackra slätterna.

En timme har gått, och man är vid stationen. Flickorna säga farväl till husbonden och den duktiga hästen, och snart sitta de i en kupé och rulla i väg genom stora skogar, ängar och åkrar hem mot staden.

Britt har klädt resdräkten af sig. Hon sitter sorglös vid kaffebordet i stora rummet och tänker på lifvets många glädjekällor. Långt bort till kaffebuskens varma hemland flyger hennes tanke. Vackra kaffebuske! Du är Guds underbara verk. Din kostbara frukt frakta människorna till norr, till söder, öster och väster. Du har lefvat mycket tillsammans med solen, och troligen härstammar du från paradiset's lustgård. Du löser kvinnornas tungor, du klarar de rusiga människens hufvuden. Du har en oförklarlig doft, något af styrka, något af svaghet. Du passar för sorgen, du passar för glädjen och hvardagligheten förgyller du. Vackra kaffebuske, jag njuter din frukt i mitt svala rum, tacksamt och en smula passionerad.

Dörrklockan ringer. Charlotte går att öppna. Flickan-fågelingen trippar in.

— Jag sökte dig redan i går, men du var borta, säger Flickan, då hon kommer in i rummet.

— Jag har varit på landet, säger Britt och räcker handen åt henne. — Sätt dig, min Flicka.

— Jag har något att säga dig, hviskar Flickan.

Britt småler. — Nå, säg ut det då.

Flickan går fram till Britt och hviskar i hennes öra: Den mörka kavaljern, som följde mig hem från din fest, älskar mig.

— Är det så, säger Britt nästan glädtigt och skjuter Flickan ifrån sig.

Flickan ser med förundran på Britts ansikte. — Är du sjuk?

— Nej, inte alls, men jag är mycket trött efter resan. Vill du komma igen en annan gång. Jag måste lägga mig en stund.

— Får jag komma i morgon, frågar Flickan och går mot dörren.

— Britt nickar matt. Flickan går med skrämnda ögon ut ur rummet.

Britt ser omkring sig. Mörka kavaljer! Mörka kavaljer! Är du sådan? Hvarför är du sådan? Hvarför?

Dörren till sofrummet står öppen. På nattduksbordet står glaskannan fylld med friskt vatten. Britt reser sig långsamt och går in i sofrummet. Hon fyller ett glas med vatten. Hon för det till munnen och sväljer och sväljer. Men vattnet är så tungt, så tungt. — — Mörka kavaljer! Hvarför, hvarför? Hon kastar sig på sängen och andas tungt. Pendylen på toalettbordet tickar och tickar. Tiden är underlig. — —

Plötsligt reser hon sig upp, hon måste röra på sig. Hon går af och an i rummen. Hon ville vända upp och ned på hvarenda möbel, ösa böckerna ur skåpet, skjuta till måls på taflorna. Hennes blick faller på kavaljersporträttet. Skall hon sprätta upp det. En pennknif ligger på skrifbordet, hon tar den i fingrarna. Ack, nej, nej! Detta är ju icke mörka kavaljern. Detta skulle ju

bli den enda sanna bilden af en kavaljer. Och lefve han! Hon kastar knifven på bordet, så att den klingar mot malmstatyetten.

Britt ser omkring sig. Och i ett nu har hon samlat i sin famn kuddarna från soffan, gått ut ur rummet, gripit Charlottes duktiga klädespiska i förstuknuten och skyndat ut på trappan. Och nu piskar hon. Slagen störta som åskregn ur hennes dofva, blytungta sinne. Hvem skulle gråta? Hvem skulle sörja? Tårar är en otrogen kavaljer ändå icke värd. Nej, aldrig. Som små skarpa knallar eka slagen ur en eldröd silkesdyna. Hvem skulle gråta? Hvem skulle sörja?

Plötsligt står Charlotte på trappan. Häpnad och förtrytelse tala ur hennes ansikte.

— Hvad skall detta betyda? Har jag inte putsat och fejat i två dagars tid. Har jag inte piskat hvartenda plagg som finns i huset. Har jag inte — — — Charlottes näsvingar darra och bli röda. Hon fubblar efter sin näsduk och går in i sitt kök.

Glimten af ett löje skymtar i Britts ansikte. Några tårar bana sig väg genom

ögats tunga moln. Hon kastar piskan ifrån sig, för hastigt handen öfver ögonen och går in i förstugan. Hon öppnar dörren till köket.

— Charlotte, jag ber er, kom in till mig om en timme.

Charlotte snyter sig och ser upp. Men Britt stänger dörren, går till sitt sofrum, skjuter skorna af fötterna och lägger sig på sin säng.

Britt vaknar upp och ser på pendylen. En hel timme har hon sofvit bort. Hon trär skorna på fötterna och går in i stora rummet. Hon kastar hastigt en lysten blick på kavaljersporträttet och går att söka fram penslarna. — — Vänta, min kavaljer, vänta! Lifvet lyser ur dina ögon, känslor spela om dina lättslutna läppar, blodet pulserar i fina ådror på din bruna tinning. Men ännu saknar du falskheten, omåttligheten och därmed sanningen i ditt ansikte. Men jag skall komma dig inpå lifvet. Ser du här, den finaste penseln i mitt förråd! Ett fint, omärkligt drag vid ögonvrån och se, falskheten skymtar redan i din blick. Men omåttligheten? Omåttligheten? Hvem kan ge form och färg åt omåttligheten? Britt ser

hjälplost omkring sig. Hon går fram till spegeln och försöker tänka på alla de förborgade skatter hon ville äga, men hon kan icke fånga uttrycket i sin egen bild. Hon går bort till fönstret och ser ut i luften. Hon vänder sig åter in mot rummet. Hennes blick faller på den andra bilden uppe på soffhyllan. Lugnet, troheten, hälleberget reser sig som en trygg fond mot hennes oro. Du faderliga, jag blir stilla inför din blick.

— Britt sätter sig sakta i en stol vid fönstret. I detsamma öppnas dörren till förstugan. Charlotte kommer långsamt in.

— Ni bad mig komma, säger hon tonlöst.

— Här finns en stol, goda Charlotte, tag plats.

Charlotte sätter sig och suckar. — Jag ber er, börjar Britt, tänk inte längre på dynorna. Hvarför jag piskat dem, är mig omöjligt att förklara. Jag vet, att ni är en god hushållerska.

Charlotte snyter sig och suckar.

Britt gör en gest med handen upp mot porträtten. — Hvilkendera bilden behagar er

mera, säger hon, och fäster ett par mycket nyfikna ögon på Charlotte.

— Ingendera, svarar Charlotte utan att se på bilderna. — Karlar bryr jag mig icke om.

— Men se ändå på de oskyldiga bilderna, säger Britt.

Charlotte kisar upp mot soffhyllan. — Den däruppe är kanske en hederlig karl, men den, den här! Komplet en flickjägare! säger hon och stiger hastigt upp från stolen. — Det är synd, synd, att en kvinna skall måla sådant otyg. Hon går ut och stänger dörren med eftertryck.

Britt sitter tigande kvar i stolen, men hon funderar skarpt både på Charlottes opassande sturskhet och på hennes ord. Hon ser turvis på de båda bilderna, stiger upp och går mot dörren. Men innan hon går ut ur rummet sänder hon kavaljersporträttet trots allt en butter kärleksblick.

Det är morgon. Britt lyfter ett grand på sidenjalousin i sofrumsfönstret. Gården är frisk och grön som en liten äng. Det har visst regnat under natten.

Hvem kommer där genom grinden? Flickan-fågelingen. Så tidigt.

Britt skyndar att klä på sig. Hvad skall hon kunna säga Flickan? Hvad i kärlekens namn skall hon kunna säga Flickan, den lilla Flickan? Lugga henne? Omöjligt. Inte bry sig om henne? Nästan omöjligt.

En knackning på dörren.

Britt sätter sig i gula soffan. — Kom in, kom in!

— Kommer jag för tidigt, säger Flickan och stannar vid dörren.

— Nej, nej, säger Britt och knyter hastigt sitt skoband. — Sätt dig där i stolen.

Flickan tar plats.

— Nå, min flicka, berätta nu för mig något om kärligheten.

Flickan ser frågande ut. — Menar du om kavaljern?

— Nej, säger Britt, lågt, snävt och mycket tydligt. Flickans ögon bli stora och sorgsna.

Men Britt tar mod till sig och säger: Kom hit.

Flickan stiger långsamt upp och tar plats bredvid Britt i soffan.

— Du fagra, jag önskade du vore stor och stark och mindre ung, så att du kunde förstå mig — börjar Britt. — En sak vill jag säga dig: Gif dig aldrig helt åt en kavaljer. Kavaljern är en förtrollande art af manssläktet. En förtrollande art. Hans själs sorgbundna glädje strömmar emot oss som ljuf musik, hans ögons värme smeker vår kropp som mjukt rosenrödt siden. Vi le, men det suckar sakta inom oss.

Jag önskar, att du en stund kunde stiga upp i det utsiktstorn, som finnes midt på

kärlekens stora äng. Du skulle se, huru det vimlar på ängen af kavaljerer, flickor och unga kvinnor. Du såge kavaljerns lystna, omåttliga blickar. I skuggan af en buske kysser han häftigt en mogen, blomstrande kvinna, medan hans blick redan upptäckt flickan, som nedböjd andaktsfullt speglar sin första ungdom i källans vatten. Plötsligt står kvinnan ensam, häpen och varm. Flickan har fått en farlig kyss på sin nacke, medan en ung, öfvergifven kavaljershustru, som i ledsnaden stuckit sig in på ängen, får famnen full af varma blickar.

Men — hör på, min flicka! Det finns andra arter af manssläktet, lugnare arter. Det finns män, som sällan gå i dansen på kärlekens äng. De stå kanske en stund vid grinden eller utanför gärdet. De se endast efter en hustru åt sig, på det att de ärligt må kunna uppfylla jordlifvets bud och föröka sig. Vid kärlekens ängskanter vandra många kvinnor, lugna, ljumma kvinnor. Vänligt para de sig med männen, som hastigt flyga bort med dem till boen ute i världen.

Flicka lilla, håll dig vid ängskanten! Du passar i boet. Boet är ditt rätta hem och hälleberget din tillflyktsort. Där skall du ohörd sjunga din tysta sång till lifvet till accompagnemang af barnjoller.

Men akta dig för en kavaljer. Han bygger stundom bo såsom andra. Ifrigt samlar han halm och strå. Och han fångar lätt en fågel i boet. Men tänk dig, min flicka! Har han då lockat själfva paradisfågeln i sitt bo, på sjunde dagen efter bröllopfesten sitter han på boets kant och tänker: Min brud kunde gärna varit en näktergal. Och paradisfågeln sörjer.

Britt ser på flickan. — Har du förstått mig? Flickan ser på Britt. — Jag skall tänka på hvad du sagt.

Britt fattar Flickans hand, och de gå tysta ut till det väntande morgonmålet i stugan.

Sorglöst lugn sitter musikern till bords i sin matsal. Nästan ljudlöst går jungfrun ut och in med serveringsbrickan. Allt aflöper stilla som en kyrklig ceremoni. Ty mästarn äter sitt dagliga bröd med andakt och aptit.

Hvem vågar störa mästarn? Möjligen en liten mygga, som seglar in genom fönstret och sätter sig på hans panna. Mästarn lyssnar en stund till myggans sång, innan han slår den. Han använder ljudet af dess svaga surr för sin musik. Allt hvad hans öra uppfångar bär han fram till musiken och han älskar tonerna mera än jorden och den levande människan.

*

Utanför dörren till musikerns våning stå Britt och Flickan. Britt har just satt ett finger på den elektriska knappen. En jungfru öppnar dörren.

— Är mästarn hemma, frågar Britt.

— Ja, men han äter middag, svarar jungfrun.

— Men kunde vi få stiga in i salongen och vänta, frågar Britt.

— Ja, men herrn sofver alltid en timme på maten.

Britt ser på Flickan. — Ska vi vänta en hel timme?

— Vi ska vänta, säger Flickan.

Jungfrun slänger upp dörren, som hon försiktigt hela tiden hållit på glänt, och försvinner genom matsalsdörren.

*

— Två flickor fråga efter herrn.

— Två flickor? Men jag äter ju min middag. Låt dem vänta.

Jungfrun går på tå ut ur matsalen.

— Åtta, nio, tio privatelever, mumlar

mästarn. Det blir sannerligen redan för mycket. Nå, vi få väl se.

Mästarn har slutat måltiden, går in i sitt sofrum, lägger sig på soffan och drar täcket öfver sig. — Vi få väl se, vi få väl se. Mästarns ögon sluta sig småningom. Han slumrar.

*

Midt i salongen står Flickan i sin ljusa sommarklädning. På litet afstånd står Britt och mönstrar hennes dräkt och hållning. Vacker — tänker Britt — mycket vacker — och går ännu en gång och jämkar om den svarta fjärlrosetten i hennes hår. Hviskande gör Flickan många frågor om mästarn själf och om föremålen i salongen. Och Britt svarar också hviskande, men säkert, alldeles som vore hon förtrogen med mästarns väsen. — Ser du, min flicka, gungstolen har sagt mig mycket, bokhyllan har skvallrat något, och väggarnas bildsamlingar ha icke heller kunnat tiga. Själfva luften här i rummet sjunger en visa om husets herre.

Flickan lyfter på näsvingarna och ser omkring sig. — Det är samma lukt som hos dig.

— Aldrig, min flicka. Här luktar tobak, nattvak, grubbel, men också glädje, njutning och stilla ro.

Men flickan tror icke på Britt. Hon tar en skämttidning från bordet och sätter sig i en länstol med ryggen mot Britt. Men Britt skyndar till gungstolen, sluter ögonen och gungar. Och tiden blir icke lång.

Steg höras från sofrummet. Britt skyndar upp. I detsamma öppnas salongsdörren. En hastig förvåning skiner i den nyvagnade mästarns ögon, men strax ser han åter ut som en skolmästare. Han trycker Britts hand. — Ni glömde ej ändå bort fiolen.

— Nej, svarar Britt, men nu skall denna lilla dam ärfva den.

Mästarn vänder sig till Flickan och hälsar vänligt på henne.

— Detta barn älskar musik och vill lära sig handtera fiol, säger Britt.

Mästarn ser åter ett tag småleende på

den rodnande flickan, men sedan ser han länge liksom pröfvande på Britt.

— Hon kunde kanske nu med detsamma få den första lektionen, framkastar Britt något osäkert.

— Gärna, gärna, säger lärarn och bjuder damerna plats.

— Men Britt vänder sig till Flickan och tar afsked.

— Ni stannar inte här, säger mästarn och ser på Britt på ett sätt som vore han smått road af situationen.

— Nej, jag måste skynda till färgfabriken. Jag har redan dröjt alltför länge.

Mästarn följer Britt ut i tamburen. — Skall ni aldrig mer spela fiol, frågar han.

— Det kan jag icke veta, svarar Britt. Men vid dörren frågar hon: När skall ni hälsa på mig i mitt hus utanför staden?

— Det kan jag icke veta, svarar mästarn på samma sätt som Britt, men han skrattar med ögonen.

— Adjö, säger Britt och öppnar dörren.

— Adjö, säger mästarn, adjö så länge.

Han stänger dörren och går långsamt in till sin nya, nätta, väntande elev.

*

Den tunga ytterdörren sluter sig långsamt efter Britt. Hon spänner upp sin parasoll och stiger nedför stentrappan. En vagn rusar just förbi på den breda soliga gatan. Britt ser upp och hon ser något märkvärdigt i vagnen. Hon ser mörka kavaljerna luta sig tätt till en stor, grann och plymbeprydd dam.

Men tror någon att det klickar i vår hjältinnas knäveck? Nej. Hon har ju redan stärkts invärtes af små bäska sorgepiller.

Just har hon placerat Flickan däruppe hos musikern, därför att Flickan vill lära sig spela fiol, samt därför, att musikern möjligen skall förälska sig i den vackra Flickan och plocka henne som ett äpple undan mörka kavaljernas blickar. Ty Britt har beslutit, att hon själf allena skall äga mörka kavaljernas kärlek. Och nu stryker han åter med en ny kärlek som en susande vind

förbi hennes näsa. Sådan är en kavaljer.
Hvem håller vinden fast med sina händer?
Hvem håller värmen länge tryckt mot hjärtat?

Men Britt surrar parasollen rundt på
axeln och börjar vandra fram på gatan. —
Hon höjer sitt hufvud. Hon blir ju klo-
kare för hvarje dag.

Nu går hon till färgfabriken för att ad-
dera, multipicera och hälsa sina vänner med
ett leende.

I sin moders, änkeöfverstinnans, lilla, enkla boudoar sitter mörka kavaljern en eftermiddag och håller snällt i ullgarnshärfvan. Mörka kavaljern kan röra sina fingrar till fru öfverstinnans fulla belåtenhet. Modersögat skiner som en oändligt vänlig stjärna öfver sonens ansikte.

Mörka kavaljern lyfter skämtsamt upp en barnstrumpa, som legat i öfverstinnans famn.
— Hvem skall ha den här?

Fru öfverstinnan suckar. — Mina fattiga. På barnasylen har jag för närvarande ej mindre än sju stackars hittebarn att skaffa kläder åt.

— Hittebarn! Mörka kavaljern suckar öfverdådigt. — Hittebarn är ju jag också.

Fru öfverstinnan slår sin kära son på

fingrarna. — Nej, du bör verkligen tro mig. Det är mycket sorgligt med ett hittebarn.

— Det tror jag, lilla mor, det är mycket sorgligt med mig också.

Men fru öfverstinnan har icke längre lust att skämta. — Min son, säger hon, när skall du äntligen lägga bort leken och skämtet. Jag önskade redan se dig en smula allvarsam.

Fru öfverstinnan nystar mycket hastigt, och mörka kavaljern gör de allra skickligaste svängningar med händer och fingrar. Men nu tiger han, tiger som en mur. Han kan ju icke säga något till en mor, som icke känner hans själs inre. Leken, löjet och dårskaperna. Hvad äro de? En tvingande motvikt till hans innersta allvar. Han har reda på sin själs ställning, och själf måste han ju klarera dess väg genom världen. Och han känner, att det går endast på ett lekfullt sätt.

Modersögat ser med undran skuggan af ett lidande på sonens panna. Men hon har svårt att uppfatta dess djup eller orsak, då

ingen yttre orsak finnes. Hon knycker på hufvudet, tar varsamt garnhärfran från hans händer och lägger den på bordet.

— Jag måste säga till om teet, att du får något varmt i dig. Du ser blek ut, min son. I morgon skall jag köpa dig en sats järnpiller.

Fru öfverstinnan går beställsamt ut ur rummet.

— Tack, lilla mor, säger mörka kavaljern. Han tänder långsamt en cigarrett. — — Hvem kan förstå en sorgsen själ, som ler och leker? Icke ens en liten och förnuftig moder. Kavaljerns tanke dröjer vid människor han mött, sett, hört och flyktigt älskat. Hvem har förstått honom? Ingen, ingen. Kvinnorna? Hvad äro de i hans lif? Nödvändiga, som luft och mat och värme, men i sig själfva oförståndiga, nyckfulla. Britt från färgfabriken, den lilla rädda flickan, den Eleganta och många andra, alla äro de något dumma. Hvem vill afslöja sin själ inför en kvinna, hvem vill gråta och hvila bort sin trötthet? Pjäskigheter.

Mörka kavaljerna börjar hvissla en ursinnigt glad melodi.

Ty midt i det brusande lifvet, där han står, är hans ensamhet större än eremitens i skogens gömma.

I stora rummet råder tillfällig oordning, ty Britt packar sin koffert.

Charlotte sticker just in ett par nyblankade skor genom det öppna fönstret. Britt skyndar att taga emot skorna och stannar en stund för att betrakta Charlotte, som åter sätter sig på gungbrädet vid väggen. Charlotte småsjunger hest på en urgammal landtlig melodi. Britt börjar gnola en modern visa.

Då hon åter vänder sig in mot rummet, står mörka kavaljern vid dörren, hälsande henne med ett strålande leende.

— Får jag fråga, hvart hennes höghet skall styra sin kosa, säger kavaljern.

— Till Stillahafsöarna, svarar Britt och kastar skorna i kofferten.

Mörka kavaljern lägger händerna på ryggen och betraktar Britt med stora ögon.

Britt ser hastigt upp på hans ansikte, och hon måste le inom sig. Hon skjuter fram den skinnklädda stolen. — Tag plats, var så god!

Kavaljern sätter sig i stolen, säger intet, men tummar på sin kortklippta mustasch.

Britt sitter och undersöker en himmelsblå tyllrosett. Ingen säger något. Men om en stund stiger Britt upp, går fram till kavaljern, hållande den blåa tyllrosetten som en sårad fågel på sina händer.

— Vän och kavaljer, säg, känner du den himmelsblåa färgen, evighetens, trohetens, lugnets färg?

Mörka kavaljern ser hastigt, osäkert upp på Britt. — Nej, jag känner icke den färgen.

Britt ser sorgsen ut, och hon sträcker sina händer längre fram mot kavaljern och säger åter: Vän och kavaljer, säg, att du känner den himmelsblåa färgen, evighetens, trohetens, lugnets färg?

— Nej, jag känner icke den färgen, säger kavaljern åter.

Med en suck lyfter Britt den blåa tyllrosetten högt öfver kavaljerns hufvud. Hans svarta ögon brinna mot hennes mörkröda getskinnsbälte. Han sticker hastigt händerna i sina rockfickor.

I detsamma öppnas dörren till förstugan. Charlotte sticker in ett par skor och försvinner strax åter, utan att säga något.

Men hvad har händt? Af luftdraget från dörren har den himmelsblåa tyllrosetten blixtnabbt flugit ut genom det öppna fönstret. Britt ser ett ögonblick på sina tomma händer och skyndar fram till fönstret. Där, där flög den blåa, lätta tyllrosetten fladdrande öfver gårdens gräsmatta, höjde sig öfver staketet och sväfvade sedan som en glad fågel upp mot den blåa himlen. Främmande var den för kavaljern, och främmande var den för jorden.

Men kavaljern har skyndat upp från stolen, gripit de blanka skorna och ställt dem upp på ett högt skåp.

Britt vänder sig in mot rummet. — Det är Flickans skor, säger hon. — Flickan lämnar denna stad tillsammans med mig. Britt ser uppmärksamt på kavaljers ansikte. Huru skall denna lilla lögn röra hans sinne?

Men icke en krusning kan Britt förnimma på kavaljerssjälens mörka ögonsjöar. Han säger endast: Skulle jag icke känna igen dina skor. Och i ett nu har han lyft skorna från skåpet och placerar dem på pianot. Men med en hastig manöver får Britt tag i skorna och sänker dem ned i koffertens djup.

Mörka kavaljern går till fönstret och hvisslar ut i luften.

Han vänder sig om. — Nej, säg mig nu allvarsamt, huru långt skall du resa?

— Sju mil norrut, svarar Britt, skjuter kofferten åt sidan och sätter sig i stora soffan.

Mörka kavaljern skyndar att taga plats bredvid Britt. Men Britt stiger hastigt upp och börjar syssla med ett knippe hattblommor.

Kavaljern sitter kvar i soffan. — Sju mil norrut, till de dystra skogstrakterna, säger han sakta och skakar misstroget på hufvudet. Hans ögon falla på den röda silkesdynan i soffhörnet. Han lyfter varsamt dynan på sitt knä.

— Du har mal i huset, Britt. Kom och se på din vackraste kudde. Den är trasig.

— Jag har redan gråtit tillräckligt öfver den stackars kudden, säger Britt, utan att röra sig från stället.

— Kan du gråta?

— Nej, bara skratta.

Mörka kavaljern ser på Britt, och i samma sekund har han skyndat upp från soffan och fattat tag om hennes midja. Och man dansar omkring i hejdlös fart. Britts fötter röra knappt vid golfvet. Hon skrattar lågt och bryr sig icke om att tänka på Flickan eller några andra kvinnor, som finnas i en underbar värld.

*

Varm och flämtande sitter Britt bredvid mörka kavaljern i soffan.

— Den här färgen älskar jag säger han och spänner det röda getskinnsbältet af Britt.

— Kavaljerer älska alltid den röda färgen, säger Britt leende. Hon begär bältet tillbaka, men kavaljern nekar, och Britt begär åter.

Utanför ett präktigt hus vid stadens vackraste gata stannar en bil. Britt stiger lätt ur vagnen. Uppe på en af husets balkonger står gamla kaptenen med marin-kikarn i handen. I Ninas rum fläktar den halffällda, glänsande gula gardinen som en flagga på halfstång.

Britt skyndar uppför trappan. Kaptenen tar emot henne i tamburen.

— Min dotter där inne är mer än sorgen, säger kaptenen tungt.

— När inträffade dödsfallet, frågar Britt sakta.

— I går vid middagstiden.

Britt nickar blott och öppnar nästan ljudlöst dörren till Ninas rum.

På divanen ligger Nina med slutna ögon. Trots den nedfällda gardinen är det ljusst

i rummet. Augustisolens heta blick tränger sig djärft genom gardinens väfnad.

I ett hörn af rummet ligger pudelhunden hopkrupen på en mattgrå sammetsdyna. Man kan se, att hunden sörjer. Den hvarken skäller eller viftar på svansen åt Britt.

Britt stannar midt i rummet och ser ofvändert på Nina.

— Nina!

Nina öppnar ögonen, men sluter dem strax åter.

Britt vänder om och går på tå mot dörren. Men Nina rör på hufvudet och säger knappt hörbart: Gå inte bort, Britt.

Britts hjärta klappar häftigt och hon tar plats på en stol vid dörren.

— Kom närmare, säger Nina sakta och rör på handen.

Med knäppta händer går Britt fram till divanen. Nina ser upp. Tårar stiga upp ur hennes hjärta och glimma redan i hennes långa ögonfransar.

— Nina! Britt vänder bort sitt hufvud och snyter sig.

— Jag är ensam, klagar Nina, mycket ensam.

Britt sätter sig på en stol invid divanen. Hon ville påminna Nina om gamla kaptenen och om pudelhunden. Hon ville tala något om den vänskap, som alltid strömmat ur hennes själ och bredt sig omkring Nina.

Men Britt kan just ingenting säga. Hon kan endast jämka täcket bättre omkring Ninas slanka kropp.

— Hvar finns nu hälleberget, klagar Nina. Det sjunker undan mina fötter i dödens stora haf.

— Tala icke så, Nina. Hälleberget skall kanske ännu uppstå i din egen själ som en stark tro på godheten, en tro, som ingen död skall rycka undan dina fötter, dina kvinnofötter. Nina, mannen är dödlig liksom kvinnan. Hälleberg må vi kalla en präktig art af manssläktet, men dock ej fullt i bemärkelsen af hägn för oss. Sådan är världen, att du aldrig skall betrakta någon människa som ett hälleberg, på hvilket du kan sätta dig, knäppa dina händer och tacka

Gud för den sälla hamnen i tid och evighet. Men Nina, något har du ändå att bevara — minnet af din döda vän.

Nina gråter.

— Nina, du måste äta något. Inte sant?

Nina skakar på hufvudet. Men Britt går ut ur rummet och kommer strax åter med en tallrik mjölk.

Nina reser sig på ena armbågen, tar emot tallriken, men ställer den åter långsamt ifrån sig.

Men Britt tar tallriken och fattar i skeden. — Öppna munnen, Nina.

Ett litet bortkommet leende spelar ett ögonblick kring Ninas läppar. Hon öppnar munnen och hon äter något. Då hon sedan lägger sig ned, är hennes ansikte lugnare.

— Får jag draga upp gardinen, frågar Britt. Nina nickar.

Britt drar upp gardinen. Solen dansar öfver rummet.

Britt ser på klockan och hon funderar ut något. Hon går till vrån, hemtar den

sömniga pudelhunden och lägger den tvärs öfver Ninas bröst.

Och Nina smeker hunden helt matt med vänstra handen.

— Nina, jag måste gå nu. Jag kom tidigt i morse från landet. Du måste hälsa på mig snart, mycket snart. Farväl, Nina!

Britt går långsamt mot dörren, och snart är Nina åter ensam i sitt rum, med pudelhunden hvilande mot hjärtat.

Det är söndagsmorgon. Halfklädd sitter Britt sysslande med färg och penslar. Bilden-Hälleberget har hon ställt undan i en vrå och sysslar helt med kavaljersporträttet. Charlotte har gått till kyrkan. Britt ser ut genom det öppna fönstret. Höstsommarns luft är skinande klar och blå. Britt börjar sjunga helt sakta. Hon märker icke strax, hvad det är, hon sjunger. Hon höjer rösten, ögonen fuktas lätt. Ack, det är ju högmässan. Hon lägger bort penslarna, går fram till fönstret och sjunger som en klockare med blicken långt i fjärran. — Och frid på jorden och människorna en god vilja. Oförmodadt har någon kommit in i huset. Ytterdörrn har stått öppen. Britt springer hastigt in i sofrummet. Men hon gläntar på dörren.

— Nina! Ack det är Nina! Snart har Britt fått kläderna på sig och kommer åter ut i stora rummet.

Nina räcker handen till en matt hälsning, och hon säger sakta: Jag tror, jag dör så småningom.

Britt ser uppmärksamt på Ninas ansikte. Där skönjas inga tårar, men ett leende som brister. Nina är svag invärtes, tänker Britt och ser hjälplöst ut genom fönstret.

— Lagg dig på soffan att hvila Nina.

Nina sjunker ned i soffan.

Britt funderar. Hvad hjälper det att peka på den vackra luften och sjunga »människorna en god vilja«. Här behöfs det blyxt och dunder. Britt funderar igen.

— Nå, din far skall ju taga sig en ny hustru.

— Hvad? Nina rätar långsamt på sig.

— Min gamla far? Nej, du far vilse, Britt.

Britt rodnar. Men lifvet spirar redan upp i Ninas ögon och Britt säger en lögn till.

— Jag hörde det sent i går afton, då jag kom från en konsert.

Nina skakar misstroget på hufvudet. — Omöjligt. Blott tre år är det sen min mor dog.

Men Nina reser sig hastigt, oförmodadt.

— Britt, jag ber dig, följ med mig till mitt hem. Jag vill få visshet i denna sak. Min gamla far, min gamla far, upprepar Nina.

Vore kaptenen blott icke hemma, tänker Britt med stor oro i hjärtat; men hon känner sig tvungen att följa Nina. Hvilken olämplig lögn, som flög i hennes hufvud! Hvilken otäck lögn!

Men Nina drar handsken så kraftigt på sin hand att det brakar i sömmarna.

Britt ser med hemligt välbehag på Nina. Ingen fara, alls ingen fara. Nina har ändå krut i kroppen. Trots sin hvita hy är hon visst icke något vattenskott på lifsträdet. Hon skall lefva.

Och Britt besluter sig för att se på kaptenen utan att blinka.

Med en duktig smäll faller ytterdörren igen efter flickorna, som med ganska hastiga steg gå ut genom grinden.

En liten brunögd betjänt öppnar dörren hos kaptenen.

— Är min far hemma, frågar Nina.

— Kaptenen gick ut för en timme sedan, svarar betjänten och tar emot Britts kapp. Britt utandas en lätt, märklig suck.

— Var god och hemta in en skål af vaniljglacen, säger Nina. Betjänten bugar sig och försvinner genom en dörr.

Flickorna träda in i Ninas rum. På golvet midt i rummet står en hög syren. Nina ser en smula förvånadt på blomman. På skrifbordet ligger ett hopviket bref. Nina går fram till bordet, sätter sig och läser.

Britt börjar syssla med blomsterkrukan, hemtar vattenkannan från ett bord och tömmer den i små skvättar öfver mullen.

Nina lägger brevet med en suck på bordet. — Ja, ja, det är sanning.

— Hvilket då, frågar Britt halft frånvarande, medan hon långsamt inandas syrenens doft.

— Det du sade, att min far skall taga sig en ny hustru. Han säger mig det här i detta bref. Och han ber mig förlåta.

Britt ställer vattenkannen på golfvet och säger ingenting.

— Hvarför blef du nu så häpen, frågar Nina. Men icke ett ord kommer ur Britts mun. Hon lyfter upp vattenkannen och för den på sin plats.

— Min gamla goda far, säger Nina, det hade jag inte trott.

Britt kan småningom börja tänka. Hvad skulle hon nu göra, om hon vore i Ninas belägenhet. Helt säkert skulle hon lyfta sitt hufvud och säga till fadern: Du äger ingen dotter längre. Och blixten skulle ljunga som en förbannelse ur hennes ögon, då hon skulle gå ut ur en sådan faders hus.

Britt ser på Nina. Men ej ett grand af

ondska står att läsa i Ninas ansikte. Hon är mild och sorgsen. Hon har visst något af den gode gudens väsen.

— Kan du förlåta, frågar Britt.

— Ja, jag kan, svarar Nina. Hon öppnar skrifbordsfacket, tar fram ett litet silfverskrin. Hennes blick hvilar åter en stund på brevet, mildt och sorgset. — Min far, du är ändå alltid min far.

Nina låser brevet in i silfverskrinet.

*

Betjänten kommer in med glacen. Britt går och sätter sig vid serveringsbordet. Den sköna, friska glacen, den smälter fort, man måste skynda sig.

Men Nina är ännu liksom en sjukling. Hon äter endast en sked af läckerheten.

Man hör steg från tamburen. Det är kaptenens lätta, fasta steg.

Nina ser upp. Britt rätar på sig i stolen. Far och dotter trycka tyst, förstående hvarandras händer. Britt ser ned på sina skor

och önskar lifligt att hon vore långt borta. Kaptenen hälsar vänligt på henne. Hon böjer sitt hufvud, småler matt och tänker: Gamle far och fästman, far och fästman, fästman och far!

Men kaptenen är glad och liflig. Han berättar om en händelse från staden på ett sådant sätt, att Nina småler och Britt måste anstränga sig för att hålla ihop läpparna. Han bjuder på körsbärsarmelad, som han just fört med sig hem. Han ber Britt servera honom af glacen på ett så älskvärdt sätt, att hon rodnar af hemlig förtjusning. Han besluter, att Britt skall stanna öfver middagen. Och Britt kan icke neka med ett enda ord. Det är något hemlighetsfullt med kaptenen. Ungdomsbrasan glöder i hans ögon och sprakar i hans gråsprängda hår som en oemotståndlig sång om kavaljerers odödliga ungdom och oförbränneliga krafter.

Nattens mörka, varma vindar susa omkring båten. Hafvets svarta vattenmassa är hemlig, stor och tyst. Lustfararna lyssna, se omkring sig, sucka lätt och undra. Lustfarare, lustfarare! Hvarifrån kommer allvarsdraget i edra unga ansikten? Är det af nattens suck, som ljuder öfver hafvet, höstsommarns djupa suck?

Flicka-fågelunge i båtens för, lyft högt den röda papperslyktan du håller i din hand! Låt skenet falla på ditt ansikte! Du småler smärtsamt. Du är ett barn. Skratta, Flicka-fågelunge, kvittra! Vårens fågling hvilat stadigt på din kind, och glädjen fladdrar i din klädnings lätta spetsvolang. Skratta, Flicka-fågelunge, kvittra!

Lyktans röda sken faller just på kavaljers mörka hufvud. Kavaljerna spelar sakta på en luta. Mörka toner, ljusa toner tumla om hvarandra liksom änglar dansande med djäflar.

Musikern lyssnar småleende. En öfverlägsen faders leende.

Nina fryser, och dock är luften mycket varm. Hon är som en främling, som sörjer sitt förlorade fädernesland.

Britt sitter tyst bredvid Nina. Bredvid Britt ligger en stor kvast af Solöns blekröda ljung.

Nattens hemlighetsfulla planet, den romantiska månen, stiger plötsligt upp i rymdens mörka blå. Hvad döljer du, bleka måne? Gudar, människor eller djur? Du svarar icke. Kanhända komma vi till dig en gång seglande genom luften.

Britt och Flickan vakna ur sitt drömeri och skynda ned i kajutan. Där glöda kolen i teköket. Flickan slår teet i stora glasmuggar. Britt pressar saften ur friska citroner. Man ordnar, klingar och serverar.

Lustseglarna dricka, bli varma och glada.
Skratt och prat ljuda muntert ut öfver den
månljusa fjärden. Också musikern småler
stundom.

Mörka kavaljern har satt sig vid styret
och sjunger:

Solön vi lämnat. Nattens troll,
de svarta, de blå och de röda,
vifta lätt på sin kjortelfäll
åt människors fröjder och möda.

Sommarn håller ej längre vakt
på vår drömlika färd i natten.
Hösten kommit och stampar takt
till vår vals öfver svarta vatten.

Men ändå vi äga vårens glans
ombord på vårt skepp, det höga,
ögon, svarta som björnens svans
och blå som Gudsmoders öga.

Båten glider just genom ett sund. Oför-
modat förnimmes en häftig stöt. Mörka
kavaljern har sett för mycket på kvinnornas
ögon. Han har kommit ur kursen och har
ej passat på undervattensklipporna.

Flickan och Nina draga sig närmare mästarn, där han står midt i båten. Hans ögon lysa allvarsamt och lugnt. Också Britt ser hastigt hjälpsökande upp på mästarn.

Men en våg har fört båten lätt öfver grundet. Vinden och vågen äro en kavaljers hjälp och kompass på hafvet.

Mästarn ser turvis på de tre kvinnorna. Britt vänder bort sitt hufvud. Mästarns leende var outgrundligt, men varmt som en moders famn.

Kavaljern har oförmärkt bundit ett lifbälte om Britt. Britt ser på kavaljern och ler. Men hon tänker: Ändå, hvem litar på en kavaljer, då båten farligt kränger på nattens haf? Hvem tynger på ett barns skuldror? Hvem väntar något af en kavaljer, och hvem vill behålla något inför honom. Hvem ville icke draga räddningsbältet af sig själf och surra det om kavaljerns midja.

Britt räcker kavaljern lutan. Mästarn tar plats vid styret. Båten glider stadigt framåt. Långt borta i norr glimta stadens vänfasta lyktor.

Månens silfversken belyser lustfararnas ansikten. Man lyssnar nöjd till lutans toner. Ty det är tryggt, godt och tillbörligt, att kavaljeren spelar och hälleberget håller sin hand vid styret.

I kvällskymningen sitter Britt drömmande om friden, troheten och den stora kärleken. Hon väntar besök af Nina. Men Nina dröjer, och dröjer länge.

Men hör, nu stannar en bil vid grinden. Nina har kommit. Pudelhunden hälsar Charlotte med ett gällt skall. Britt skyndar ut på trappan. Hon ler i förbifarten åt Charlottes min. En liten hunds hälsning är för Charlotte irriterande nonsens.

Nina är klädd i en tjock kappa, men klädningen inunder är tunn och fin. Britt ser på hennes ansikte. Hvad är det med Nina i dag? Har hon stulit något, har hon bedragit någon, har hon kysst någon, eller har hon gifvit alla sina ägodelar åt de fattiga.

Man går tyst in i huset.

— Sätt dig i gungstolen, Nina, du är kanhända trött.

— Tack, säger Nina endast och slår sig ned i stolen.

— Hvad har du nu att säga om lifvet, ondt eller godt? frågar Britt.

Nina fäster sin blåa blick på Britt och svarar sakta: Godt, endast godt.

Britt ser något undrande på Nina. Men Ninas blick är klar och dock drömmande, och det är som såge hon långt, långt borta en ny himmel och en ny jord.

— Vill du höra, Britt, börjar hon helt sakta. — Jag gick ut en afton och min väg gick förbi en kyrka. Ljus och stilla musik strömmade sakta ut genom dörren, som öppnades af en försenad besökare. Jag var mycket trött, och som en sömngångerska började jag gå uppför trappan. Då jag trädde in i kyrkan, såg och hörde jag, att en gammal präst talade något om Guds godhet och den kristnes trygghet. Jag var icke hänförd af prästens tal. Det verkade blott som vaggsång eller som ett svalt bad

på min sorgbrända själ. Jag kände mig på något sätt frigjord.

— Från hvad, frågar Britt undrande.

— Från ensamheten, svarar Nina.

— Är det möjligt?

— Ja, det är sant, säger Nina. En förut okänd tacksamhet spirar nu upp i min själ.

Nina fäster en lång och sökande blick på Britt. Britt fruktar, att Nina fått lust att frälsa henne, och hon vidgar sin blick och säger: Men det är kanhända godt, om hvar och en försöker att reda sig själf på lifsfärden.

— Kära Britt, säger Nina endast.

— Huru ämnar du tjäna din Gud, vägar Britt fråga.

— Jag ämnar endast följa hans bud. Du vet, att jag äger mera än mången annan, mera än mången, som arbetar från morgon till kväll. Hvad har jag gjort? Andats, ätit, låtit sy mig syndfullt dyra kläder. Jag blygs, jag vaknar upp. Må de af arbete och möda trötta och likväl fattiga taga det jag äger och ej själf förtjänat. Det tillhör dem enligt

den lag, som, öfverträdd af människorna i det yttre lifvet, står som ett stort och heligt bud i hjärtats vrå. Ingen tid vill jag mer förlora. Jag skall försöka att kunna hjälpa, trösta och sköta de sjuka.

Nina har talat med förut ohörd värme i rösten, men lugnt och stillsamt.

Britt ser med stor förundran på Nina. Den trötta, sorgsna Nina, som ingenting sökt, ingenting omöjligt drömt, icke mycket tänkt, hon har funnit något. Hennes tro vet af intet tvifvel. Sannerligen är icke tron en nådegåfva!

Ett drag af stränghet dallrar omkring Ninas veka läppar och ur ögonens blå skimrar sval och helig lycka. Nina skall blifva en nunna, en stillsam, ljus och däjlig nunna i den Korsfästes fria kloster.

Britt ser långt ut genom fönstret, och hon undrar om Ninas nya lycka skall räcka till för alla dagar och för alla år, ända intill döden.

I en låg stol midt på sin gröna gård sitter Britt läsande ett bref, som hon just mottagit.

Flickan-fågelungen har flugit bort från hemlandet. Man har packat hennes kappsäck, klädt henne fin och nätt och sändt henne att lära sig något i främmande land. Man har talat om språk, dans, konversation och plastik. Allt detta skall flickan lära sig. Det har hennes mor bestämt.

Britt viftar bort en envis fluga med brefkuvertet, lyfter på hufvudet och tänker.

Fåfänga mor, fåfäng blir också din dotter. Man skulle sändt Flickan ut på en tid för att gästa fiskarfolk på en klippa ute i hafvet. Kankända skulle hon snyfta i sin torftiga bädd om kvällen, då hafvet brusar och dånar utanför stugan och värdfolket snar-

kar i fridfull sömn bakom väggen. Men kanhända skulle Flickan resa sig upp, svepa täcket omkring sig och gå ut ur stugan. Hon skulle lyssna, hon skulle beskåda nattens skönhet, hon skulle tjasas af hafvets sjungande, böljande språk.

Helt säkert är Flickan-fågelungen värd att pröfvas och värd att grundligt lära sig naturens språk.

Och sedan! Då vår flicka lärt sig ensam stå inför naturens svarta härskarblick, då kunde vi börja med plastiken.

Upp på ett tak kunde vi placerat din nätta dotter, och vi skulle sagt till henne: Lär dig gå på dina fötter. På taket skulle faran lurat på alla sidor. Men just därför skulle Flickan gått framåt på takets kam smidigt och lätt lik en katt på ett vaggande plank. Och där hade vi plastiken. Ty helt säkert bereder det ögat större fröjd att se vildkattens rörelser, än den lärda cirkuskattens inpiskade danser.

Men därpå skulle vi tagit ned Flickan, hållit henne en stund i vår famn och sagt

i hennes öra: Nu kan du resa ut och se dig om, hvad godt det finns att lära i främmande land.

Och hvarför behöfver vår flicka lära sig konversera? Är hennes tunga ej kvick och mjuk af naturen, och hon känner nog, hvad hon har att säga.

Britt viker långsamt ihop det lilla brevet. Hon saknar Flickan.

Hvems är det lilla nya stenslottet vid hafsstranden? Ensamt står det omgifvet af sin gråa mur. Utanför muren mot söder svallar hafvet, mot norr, på några famnars afstånd brusar staden.

Vi lyssna. En fiol sjunger i det grå huset. Låt oss lyssna åter. Ack, det är ju musikern, mästarn på violin, som spelar i sitt nya hem.

Hvilket dyrbart hus! Hvem har gjort mästarn rik på pengar? Han själf, hans stränghet. Han har arbetat strängt och strängt och obarmhärtigt har han tagit betald för sin möda. Aldrig har han skänkt något åt någon. Men också sällan har någon begärt något af honom. Hvem ger sig mödan att aflocka berget dess guld-

gömmor, då åkerjorden lättare ger det begärda brödet?

Sällan är det gästabud i mästarns hus, men stundom dröjer där någon ensam gäst.

Också Britt har blifvit inbjuden att besköda huset. Och det var Britt, som helt nyss ensam gick in i mästarns hus.

*

Värden och gästen vandra omkring i de stora rummen. Mycket finns att undra öfver och besköda. Små statyetter, stora djurhudar.

Man träder öfver tröskeln till trädgårdsrummet. Britt lyssnar. Hvad hör hon? Ett förtjusande vattenplask. Det låter nästan som sommarregn. Hon stannar betagen vid dörren.

— Följ mig, säger värden småleende, ser sig om efter Britt och går fram mellan gröna växter. Gästen följer värden.

Midt i trädgården leker en springbrunn. I dammen simma guldfiskar. Dunkelgröna träd bära frukter skimrande som gulaste guld. Jättesmultron glänsa mörka och fuk-

tiga bland grönskan. Britt snuddar med fingrarna vid ett af bären. De äro lefvande, fuktiga bär.

Ett äppelträd står midt i trädgården. Det bär frukter, några tunga glänsande lockande frukter. Britt vänder hastigt bort sin blick mot de svala liljorna vid dammen. Men de röda frukterna locka. Hvarför säger värden icke något till sin gäst?

— Finns här ormar också, frågar Britt halft på skämt, men i grund och botten något osäker.

— Nej, var icke rädd, säger värden lugnt leende.

Men de röda frukterna locka, locka. Hvem har förbjudit frukten? Alls ingen, alls ingen. Ingen sträng och blå himmel hvälfver sig öfver trädgården. Där är ju endast taket. Blodet pulserar häftigt i Britts lemmar, och i ett nu har hon höjt sin blick upp mot trädet och knyckt den lockande frukten. Hon för den till läpparna, men besinnar sig strax och ser åter bort på liljorna. Men mästarn står helt nära Britt,

och hon räcker honom äpplet. Och mannen tar emot äpplet, och han äter glupskt.

Men Britt har sagt farväl till den blommande trädgården, och med orolig blick har hon gått ut ur det grå huset. Och länge har hon undrat öfver det paradisiska äpplets makt.

Mannen-hälleberget går långsamt ut ur sin egen lustgård. Han slår ett glas vatten ur kannan, dricker och ser sig omkring. Han öppnar alla dörrar, vädrande efter kvinnan som efter en giftig blomma. Han går ut i förhallen, nedför trapporna, ut på stengården. Han svänger sig upp på muren och ställer sig småleende att betrakta hafvet. Men om en stund tar han upp ur fickan ett bitet äpple och kastar det så att det hviner genom luften ut i det salta, friska hafvet.

Han stiger ned från stenvuren och går med långsamma steg gnolande på en nyfödd melodi in i sitt gråa hus.

Hvad betyder en kvinna med åtföljande kärlighet i mannen-hällebergets lif?

Endast ett tillfälligt åskväder, som dock kan urladda sig skarpare än kavaljerssjälens ständigt mullrande molntappar på kärlekshimmeln.

Mörka kavaljern har mist sin moder. Döden har oförmodadt kommit till det stilla hemmet. Kavaljern sitter i sitt rum med häpna ögon. Döden, döden, döden? Ingen lefvande känner döden. Men den döda, hennes leende, hennes blick, hennes händer. Mörka kavaljern gömmer sitt ansikte och gråter.

Moderskärlek är en beståndsdel af den luft en kavaljerssjäl andas. Modersögat är en stjärna på hans mörka himmel. Moderlös är kavaljern ett barn, som vandrar i skymningen.

— Charlotte, Charlotte, Charlotte! Britt lyssnar. Ändtligen öppnas dörren och Charlotte kommer in. Britt lämnar arbetet vid porträtten och börjar tala till henne.

— Ni vet, att min vän har förlorat sin moder.

— Ja, ja, svarar Charlotte med en suck.

— Han ämnar nu resa till ett främmande land, och jag har lofvat att följa honom en tid på färden.

Charlotte spanner blicken som en pil i Britt, men hon säger intet. Hon vänder om mot dörren, och Britt hör, att hon mumlar: en fattiglapp, fattiglapp.

Britts ögon skifta hastigt färg och hon säger: — Vänta, stanna, Charlotte! Låt oss tänka efter. Hvad är en fattiglapp?

Charlotte vänder på hufvudet och svarar nu tappert: En stackare.

— Omöjligt, Charlotte, omöjligt. En fattiglapp är ju skapelsens friaste fågel. Inga guldvikter tynga på hans vingar. Inga skattkistor behöfver han vakta och rufva öfver. Och då Vår Herre säger till honom: Nu är det tid, att du flyger upp till mig, min fågel, då höjer fattiglappen så lätt och vackert på sin vinge, som ingen guldfågel. Tänk på det, Charlotte. Har ni sett Vår Herre kalla hem en guldfågel? Det är mycket plågsamt för den stackars fågeln, att höra den kallande rösten. Han måste kalkylera, testamentera, och icke en enda slant får han smuggla in i Guds himmel, ej under vingen, ej på ryggen, ej ens i munnen. Ty till sist, sen den stackars fågeln vändt sin blick från skattkistorna, då ljuder en sakt hviskning i hans öra: Nu, nu, öppna näbben, min fågel, nu fara vi. — Sådan är Vår Herre. Intet få vi behålla inför honom. Hvem vill då klandra en fattiglapp?

Britt ser frågande på Charlotte.

Men Charlotte ser kisande på Britt och säger endast: Ja, ja, ja, hvad förstå de unga. Men för resten ämnar jag redan i god tid testamentera mitt till hednamissionen.

— Kära Charlotte, gif hellre åt djur- och barnvännerna.

— Allt tokigt, säger Charlotte, och hon kisar icke längre.

Men Britt återgår till hufvudsaken. Nu begär jag, att ni ville vårda er själf och detta kära hus på bästa vis. Jag kommer ju en gång tillbaka. Kanske redan på våren. Jag behöfver min förtjänst i färgfabriken. Denna färd med kavaljern blir endast en forskningsfärd. Tänk er, Charlotte, vi fara ända till Indien, till Sagolandet.

Charlotte ser långt på Britt. Skall hon tro, skall hon icke tro? Men då Britt ser stadigt på Charlotte och säger: — nog är det sant, riktigt sant — då tar Charlotte sin näsduk ur förklädsfickan, snyter sig och förbannar allt manfolk, som finns på jorden. Hon kastar en medlidsam blick på Britt och går mot dörren.

Britt har nästan lust att skratta. — Hör, hör, Charlotte, ropar hon efter henne. — Det är ändå en stor mening med vår färd. Min kavaljer skall studera indiska mönster för pjeserna i den stora porslinsfabrik, där han arbetar, och jag skall betrakta de indiska kavaljererna, de indiska barnen, träden och kattorna.

— Strunt också, mumlar Charlotte och öppnar dörren.

Men då Charlotte stängt dörren efter sig, blir Britts ansikte mycket allvarsamt.

Kavaljern har talat ut all sin oro för Britt. Skall hans trötta själ repa sig i det främmande landet? Skall solen och regnet uppfriska hans lemmar? Kanhända blir det svårt i det främmande landet, då han icke äger mycket pengar. Kanhända gäller det för Britt att tvätta kavaljers skjorta på den brännheta flodstranden. Kanske måste hon rensa någon stor och okänd fisk, som han kan få lust att äta. Hvem kan veta, huru det går till i Sagolandet?

Resdagen är inne. Britt går omkring i rummen i sitt hus. Feberrodnad färgar hennes kinder. Hon jämkar om mattorna, känner på blomkrukorna, blåser bort ett dammkorn från den nyköpta lilla terracottadansösen, som står på en enda tå på pianot.

Britt ville ropa in Charlotte för att få lyssna till och stärkas af hennes kraftiga ord om kavaljerers djäfvulskap, som lockar kvinnor från säkra, jämna vägar till osäkra färder. Men hennes blick faller på porträttet, och hon stannar en stund inför dem i stilla begrundan.

Bilder, drömbilder, jag lämnar er för en tid. Det lefvande lifvet lockar mig. Jag ger mig i väg med en kavaljer med mörka, half-falska ögon. Ty det är icke godt för kaval-

jern, att han är allena. Det har Gud sagt, och det kom kvinnan underfund med redan i paradiset. Troligen älskar Gud en kavaljer.

Men mannen-hälleberget. Hvems hjälp behöfver han? Han reder sig ensam, som klippan i hafvet reder sig ensam mot stormen. Hvem vågar lägga sin hand på hans hufvud? Ovig är han, stor, hög och outgrundlig som Gud Fader själf. Men han gör kvinnan eftertänksam och stundom stursk, men aldrig glad, ty han är som den Gud, som säger: Du skall inga andra gudar hafva för mig. — — —

Hör, hör, nu stannar en bil vid grinden! Britt kastar hastigt ett skynke öfver porträtten och skyndar ut på trappan.

— Mörka kavaljern har kommit. Han ler mot Britt och hon ler tillbaka. Man går in i huset.

En enda koffert har Britt. Man behöfver ju icke mycket kläder i Sagolandet. Charlotte bär ut kofferten.

Kavaljern står tyst och allvarsam, betraktande dansösen uppe på pianot.

— Drömmer du, frågar Britt, har du alls ingen feber, ingen oro att lämna det egna landet?

— Nej, alls ingen feber, säger kavaljern, småler och ser på Britt. — Du är dum, du. Hvarför är du orolig!

— Jag vet icke, men jag är sådan.

— Hvilket land som helst kan ju vara som vårt eget.

— Så säga kavaljerer. Nej, nej, intet land kan vara som hemlandet.

— Låt oss pröfva på, säger kavaljern och tar upp Britts kappa, som ligger på en stol. Med tankfull min tar Britt kappan på sig.

Kavaljern tar upp en hoprullad resfilt och för den ut till vagnen.

Britt följer efter. Men i förstugan tar Charlotte hastigt fatt i en svans af räfboan, som hänger på Britts skuldra, tar upp en sax ur förklädsfickan och klipper till. Och Britt förargar sig icke. Hon känner Charlotte och vet, att hennes hjärta icke är gjordt af trä. Charlotte har sitt eget sätt att hålla af en människa. Och Britt är tacksam för,

att det icke föll henne in att taga en test af håret.

Britt ser ut efter kavaljern och går nedför trappan. Charlotte ser plötsligt osäker ut. Och Britt kan knappt med blicken längre försäkra henne att allt är sant, riktigt sant, ty Britt står själf alldeles som midt i en dröm. Det gäller ju en resa till Sago-landet.

Men i en handvändning har kavaljern stökat undan afskedet med Charlotte. Också Britt har vaknat upp och sagt farväl. Fullt vaken, beslutsam och lugn stiger hon upp i den redan doft pustande bilen. Hastigt placerar mörka kavaljern sig i vagnen bredvid Britt. Chauffören gör en sväng på hjulet. Vagnen rullar i väg och försvinner snart vid vägkröken i glidande, gungande takt.

Pris 2:50

Jw. skönl. 1.
Backman

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 2120

B212

X

